

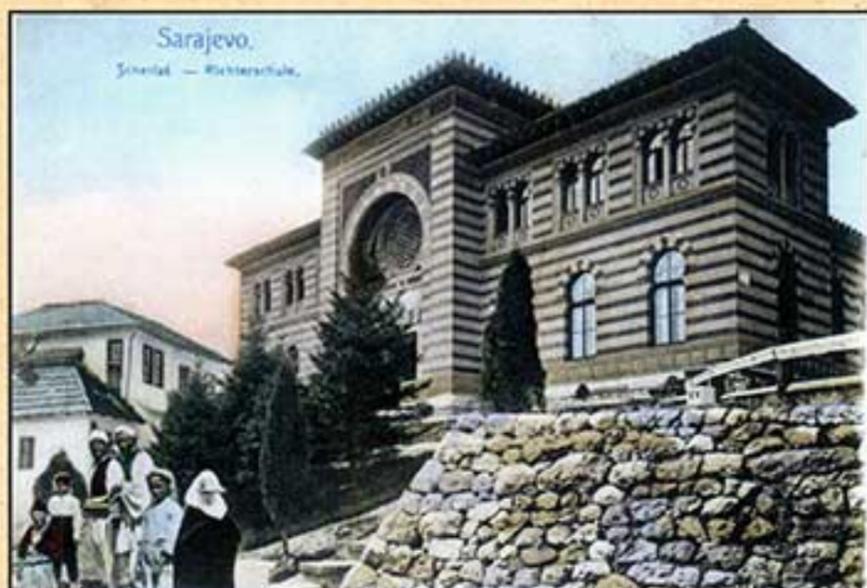

IZLOŽBA
ČETIRI DECENIJE
FAKULTETA ISLAMSKIH NAUKA U SARAJEVU
1977-2017

Sarajevo, 29. septembar 2017.

Priredivači: prof. dr. Ismet Bušatlić, prof. dr. Ahmet Alibašić
i doc. dr. Zehra Alispahić
Dizajn: Tarik Jesenković
Arhiv: Meho Manjgo
Asistent: Fadilj Maljoki

VIŠA ISLAMSKA ŠERIJATSKO TEOLOŠKA ŠKOLA

Austrougarska vlast da bi osigurala kadar za šerijatske sudove pokrenula je aktivnosti na izgradnji i otvaranju Šerijatske sudačke škole. Ova reprezentativna škola svečano je otvorena 19. decembra 1887. godine

Generacija Šerijatske sudačke škole u Sarajevu iz 1924. godine. (Fotoarhiv GHB)

Amblemi škole iz vremena: Austrougarske (lijevo) i Kraljevine Jugoslavije (desno)

U zgradi Više islamske šerijatsko teološke škole do agresije na Bosnu i Hercegovinu 1992. nalazile su se prostorije Muzeja grada Sarajeva (natpis na prednjoj fasadi je bio napisan ćirilicom). Slika iz 1980-ih.

(Izvor fotografije: www.karloparzik.com)

Šerijatska sudačka škola, dvorište sa trijemom. Izgled 1888. godine.

(Izvor fotografije: www.karloparzik.com)

Faksimil naslovne strane "Tridesetdrugogodišnji izvještaj Šerijatske sudačke škole u Sarajevu" iz 1919. godine.

Studenti Više islamske šerijatske teološke škole na dan ustoličenja reisu-l-uleme Fehim-ef. Spahice na ulazu u Carevu džamiju u Sarajevu. 9. juni 1938.

IDEJA

USTAV Islamske vjerske zajednice u FNRJ

iz 1947. godine

VJERSKE ŠKOLE

Čl. 35

Radi poučavanja u vjeri i šeriatsko-teološkog obrazovanja svojih članova Islamska vjerska zajednica ima svoje vjerske škole: niže, srednje i Visoku vjersku školu.

Visoka vjerska škola je najviši vjerski zavod, u kojem slušaoci dobivaju šeriatsko-teološku spremu. Troškovi izdržavanja ovoga zavoda padaju na teret vakufskih sabora srazmjerno broju pripadnika Islamske vjerske zajednice njihovog područja.

Srednje i niže vjerske škole izdržavaju se na trošak pojedinih vakufskih sabora.

Propise o ustrojstvu, radu i nastavnom planu Visoke vjerske škole donosi Vrhovni vakufski sabor u saglasnosti s Vrhovnim islamskim starješinstvom, a o ustrojstvu i radu ostalih vjerskih škola, njihovi vakufski sabori u sporazumu s ulema-medžlisom, odnosno organom koji vrši njegovu funkciju.

Nastupni govor Reis-ul-uleme Hadži Sulejman ef. Kemure

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم . بسم الله الرحمن الرحيم .
الحمد لله رب العالمين . الرحمن الرحيم . مالك يوم الدين . إياك نعبد وإياك
نستعين . إهدنا الصراط المستقيم . صراط الذين أنعمت عليهم غير المغضوب
عليهم ولا الضالين .

Draga braćo,

U momentu preuzimanja teške i odgovorne dužnosti Reis-ul-uleme Islamske vjerske zajednice naše drage domovine osjećam se dužnim da sa ovog časnog mjesta svoje prve misli uputim Svevišnjem Allahu dž. š. i Njegovu miljeniku posljednjem Božijem poslaniku Muhamedu a. s. Neka je naša neizmjerena hvala velikom Bogu dž. š., Stvoritelju svih svjetova, Gospodaru Sudnjeg dana. Samo Velikog Boga dž. š. jednog jedinog, vječnog i sveznajućeg veličano i obožavamo. Molimo Te, dragi Bože, da nas uputiš na pravi put kojim si uputio one s kojima si potpuno zadovoljan, a ne na put onih koji su zalutali!

۱۰

i vaspitavati u islamskom duhu ili ne. Mi smo se pobrinuli, da na našem jeziku napišemo potrebno gradivo o vjeronauku, a na roditeljima je, da te udžbenike nabave i gradivo zajedno sa svojom djecom preraduju, pored onoga što djeca čuju u džamiji od vjerskog službenika.

Mislim da će biti nužno poraditi na stvaranju uslova za otvaranje teološkog fakulteta kod nas, jer se za njim osjeća velika potreba. Mi, hvala Bogu, imamo Gazi Husrevbegovu medresu u Sarajevu koja bi davala studente za ovaj fakultet. Bilo bi potrebno odmah raditi na stvaranju profesorskog kadra za naš teološki fakultet, a on bi se mogao dobiti iz redova apsolvencata Gazi Husrevbegove medrese, koji bi svoja teološka naukovanja nastavili na najvišem islamskom sveučilištu u El-Azheru u Kalru ili na nekim drugim islamskim teološkim fakultetima u islamskim zemljama.

Moja će dužnost biti da nastojim podržavati, proirivati i produbljivati prisne prijateljske odnose sa predstavnicima drugih vjeroispovjesti kako u našoj zemlji tako i sa predstavnicima vjerskih zajednica, prvenstveno u islamskim, a onda i u drugim prijateljskim nam zemljama. Smatram da će naši kontakti, naročito lični, biti od obostrane koristi, jer ćemo tako izmijeniti svoja mišljenja, koristiti se stečenim iskustvima i tome slično.

Osim toga, pred nama stoji mnoštvo što većih što manjih problema, koje nećemo na ovom mjestu iznositi, a koje ćemo mi — ako Bog da — postepeno rješavati i riješiti.

Dozvolite mi — draga braćo — da ovaj svoj nastupni govor završim ajeti kerimom: واحصوا بحيل الله حيباً ولا تفرقوا što znači: Prihvatite se za Božije uče t. j. radite ono što vam je Allah dž. š. naredio, klonite se onoga što vam je zabranio, budite složni i potpomognite se u svim korisnim, hairli akcijama i poslovima, a ne razilazite se, jer u razilaženju je vaš neuspjeh.

Draga braćo,

Prihvatimo se posla i ozbiljnog rada, jer samo u poštenom i predanom radu leži naš spas, sreća i blagostanje. Radimo za dobro naše uče vjerske i široke nacionalne zajednice, pa će nam i dragi Allah dž. š. pomoći.

U uvjerenju da u ovom svečanom trenutku pogađam misli i želje svih pripadnika Islamske vjerske zajednice u našoj zemlji upućujem tople molitve Bogu dž. š. za dobro Islamske vjerske zajednice, za sreću naše drage domovine i za dug i sretan život najzaslužnijeg sina naše zemlje Maršala Jugoslavije i Pretsjednika Republike Josipa Broza Tita!

USTAV Islamske vjerske zajednice u FNRJ iz 1947. godine u članu 35 na poseban način tretira propise o ustrojstvu i radu Visoke vjerske škole.

Nastupni govor reisu-l-uleme Sulejman-ef. Kemure prilikom dodjele menšure u kome se jasno osvrnuo na nužnost otvaranja Islamskog teološkog fakulteta. Govor je objavljen u Glasniku Vrhovnog islamskog starješinstva u FNRJ, u broju 1-2 (januar-februar 1958. godine).

PRIPREME

*Priznato na sed. sabora
u dat. 26/12/1970.*

VAŠA PREZUMIŠKOST
GOSPODINE PREDSEDNICH
I
GOSPODO ČLANOVI SABORA I

Uzimajući reč u diskusiji o radu Vrhovnog islamskog Starešinstva Islamske zajednice u SFRJ, prvenstveno ističem da sam izveštaj primio i pročitao u kojem sam konstatovao da je isti vrlo sažet i predstavlja opštu analizu o radu našeg najvećeg organa Islamske zajednice u SFRJ.

Ne mislim opširno da govorim nego ukratko da istaknem da je Vrhovno islamsko starešinstvo u svom radu, a za period vremena navedeno u izveštaju postiglo vrlo dobre rezultate, a koji se sastoje u tome što je prvenstveno poklonilo najveću pažnju na realizaciji zaključaka donetih na prošlogodišnjem zasjedanju ovog našeg najvećeg tela. Konstatovao sam da je sve zaključke i zadatke koji su spadali u njegovu nadležnost sa uspehom je ispunio.

Među najznačajnijim zaključcima prema mom mišljenju jeste potreba osnivanja teološkog fakulteta u Sarajevu, što u ranije vreme nije postajao u našoj državi. Oke osnivanja ovog fakulteta Vrhovno islamsko starešinstvo imajući u vidu značaj ovakve vrste fakulteta za našu zajednicu preuzelo je na sebe sve što je potrebno za pravilan rad pomenutog fakulteta, a što se ogleda u tome što je pristupilo pripremanju potrebnih mera za izradu plana i programa nastave, a u koju svrhu je satarešeno od najpoznatih teoloških fakulteta kao i od fakulteta u našoj zemlji da pošalju svoje važeće propise o radu kako bi se poslušili sa tim materijalima koji bi najbolje odgovarali za normalan rad teološkog fakulteta.

Ovde naročito želim da istaknem uložene napore za povraćaj igrača zajednice u Sarajevu, koji je sada uspešno obavilo, a smatram da je sa vraćanjem u posed Islamskoj zajednici ovog dvora ujedno je rešen i problem smeštaja kako Gazi Husrevbegove medrese u Sarajevu isto tako i teološkog fakulteta u Sarajevu.

./.

VRHOVNO ISLAMSKO STAREŠINSTVO
Islamske zajednice u SFRJ
Broj: 2014/71
Datum: 2. oktobra 1971. godine

SVIM ODBORIMA ISLAMSKE ZAJEDNICE U SR
BOGNI I HERCEGOVINI

Da Bošnjom pomaže i pouzdanjem u svijetot pripadnika Islamske zajednice, ulazimo u treću godinu akcije prikupljanja zekata i sadekata-fitra i drugih priloga u fond za održavanje vjerskih zavoda. Pripremajući se za treću godinu moramo stati u vidu jedan vrsna važan i istorijski značajan neposredan zadatak pred kojim u ovom trenutku stoji Islamska zajednica u SFRJ, a to je osnivanje Islamsko-teološkog fakulteta u Sarajevu. Ovaj novi element daje još veći značaj pomenutoj akciji i još više postiče na puno snabavljanje u njoj i nastojanju da svaki dinar zekata i sadekata-fitra dođe u odgovarajući fond.

Ne želimo reći da ranije akcije nisu bile uspešne. S obzirom da se radilo o početku sasvim nove akcije, koja je trebala mijenjati jednu vjersku i materijalnu praksu, moramo biti zadovoljni na postignutim rezultatima.

Ali se ipak mora reći da ni iz daljina nisu iskoristišeni svi mogućnosti. Jedan veliki procenat zekata i sadekata-fitra na Balkan još uvijek ne teče reka, bacio i daje samo radje ne bi trebalo. Još uvijek se stotinje miliona dinara rasipaaju, dok se vitalne potrebe vjerskog života teško podmireju.

Čini se, da još nismo dovoljno shvatili istorijski značaj ove akcije, ove promjene i ove novine. Moraćemo, prije svega organi i službenici Islamske zajednice uložiti znatno više napora u objašnjavanju da zekat i sadekat-fitra ne predstavljaju samo obaveznu prema Bogu. Pripadnici Islamske zajednice moraju shvatiti da su to obavezni i prema društvu. Ne uče društvo, odnosno, Islamska zajednica biti masovno siromašna hoće li neko dati zekat i sadekat-fitra, kome će i koliko dati. Ovakav odnos nekada dobro je shvatio prvi Halifa Ebu Bekir. Poznat je njegov energičan stav protiv plemena koja su počinila protiv Božije poslanika bila odbila davati zekat. Ebu Bekir je, ako su se neki ashabi tome suprotstavljali, nasovijestio rat i poveo vojsku protiv svih onih koji su odbili da daju zekat.

Islamska zajednica nema vlasti da bi prinudno ušla zekat i sadekat-fitra, ali bi to objasniti muslimanima da on šerijatski gledišta ima puno i neprikosnovenno pravo da organizira i vrši prikupljanje ovih vjerskih davanja i određuje prioritet fondova i svrhu u koje se ona mogu i trebaju davati i trošiti.

Morali bismo svi skupa shvatiti kao prioritetnu obaveznu da se u predstojećoj akciji angažujemo da maksimurno kako bi svaki dinar zekata i sadekata-fitra došao u fond Islamske zajednice, jer to nužno nalaže imperativ potreba savremenog vjerskog života. Među te

- 2 -

potrebe, kako smo već rekli, dolazi na prvo mjesto osnivanje islamskog fakulteta. Bivšu agenciju Gazi Husrevbegove medrese koja nekada pripadala u ruke Islamske zajednice treba temeljito reorganizirati, proučiti i osposobiti za radove i fakultet (nastava i internat). Medrese i fakultet trebaju u svakom pogledu da nastanu u savremenoj, edratino - nastavno i naučno ustanove koje će u naše doba svijeta, u ovom dijelu svijeta, u Socijalističkoj Jugoslaviji moći udovoljiti savremenoj potrebi savremenog života i odgovoriti na dileme koje je postavio savremeni razvoj i odnose na vjere.

Izvršavajući ovaj zadatak navedeniji istaknuj veliku odgovornost i odgovornost Islamske zajednice te ipak ne bi predstavljalo nepravilno potražnja, kada bi bilo više svijesti i više razumijevanja. Zekat i sadekat-fitra morali biće podmiriti sve ove potrebe.

Potrebno je napomenuti da smo prilikom ranijih akcija upoznavali na visini sadekata-fitra. U ovom putu ponovljamo da običajni obradom fonda sadekata-fitra prvom odredbom vremena šerijatskih savjeta, ne idemo dalje stvarajući potrebu jednodnevnog prehrane jedne osobe. U osnovi namo sadekata-fitra bi morao pokriti potrebu dnevne ishrane jedne osobe. Bilo bi najbolje i najpravičnije kada bi svaki davac odredio visinu sadekata-fitra prema iznosu svoje dnevne prehrane, jer je to šerijatski najpravičniji na ime sadekata-fitra onoliko koliko bi dnevno potreba za prehranom. Svako ko da taj iznos ne bi morao ništa više biti manji od 10,00 dinara.

Imam će biti dužni da svojim detaljnijom objašnjenju ovu činjenicu.

Vjerujem da će tekuća akcija dati znatno bolje rezultate. Imam će biti obavezan da uvjere svake muslimana da će počinuti veliki zekat i sadekat-fitra i prvom Islamskoj zajednici što ne poliči zekat i sadekat-fitra u fond za vjersku pravdu.

Vrhovno islamsko starešinstvo će sa posebnom pažnjom pratiti ovu akciju i zalaganje pojedinih odbora i osoba. Ukoliko bi se ustanovilo da još uvijek ima i takvih ljudi koji se namjerno ne zalazu ili čak koji se suprotstavljaju ovoj akciji, protiv njih će se povesti postupak i biti najstrožije kažnjeni.

Naša običajna praksa i sadekata-fitra ostaje isti kao u ranijim akcijama. Ne smaz je i dalje ista praksa.

Odbori Islamske zajednice biće dužni da odmah pristupe najefikasnijem razvijanju i poduzimanju svih potrebnih mjera kako bi akcija što bolje uspjela na njihovom području. U tom cilju treba koristiti i aktivno iz ranijih akcija.

Što se tiče agencije Gazi Husrevbegove medrese, za koju vlada veliki interes kod pripadnika IS, već smo reči, da je njena povratka u vlasništvo IS definitivno riješen. Pitanje faktičko - posjeda i korištenja je pitanje samo vremena. Ujurno je da ćemo nekada - ako Bog da - moći pristupiti radovima na adaptaciji.

Reisu - ul - uleme,
H. Kemuro

Govor hadži hafiza Ismaila Hakija, predsjednika Sabora IZ u SR Srbiji od 26. decembra 1970. godine u kome posebno ističe zaključak Sabora o potrebi osnivanja teološkog fakulteta u Sarajevu i značaj ulaska u posjed zgrade "Dulaginog dvora" čime će biti riješeno pitanje smještaja studenata i učenika.

Preporuka reisu-i-uleme Sulejman-ef. Kemure svim odborima Islamske zajednice u SR BiH za usmjeravanje prikupljenih sredstava zekata i sadekatu-i-fitra u fond za osnivanje Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu. (Prva i druga strana dopisa iz 2. oktobra 1971. godine, potpisanog lično od reisa Kemuro).

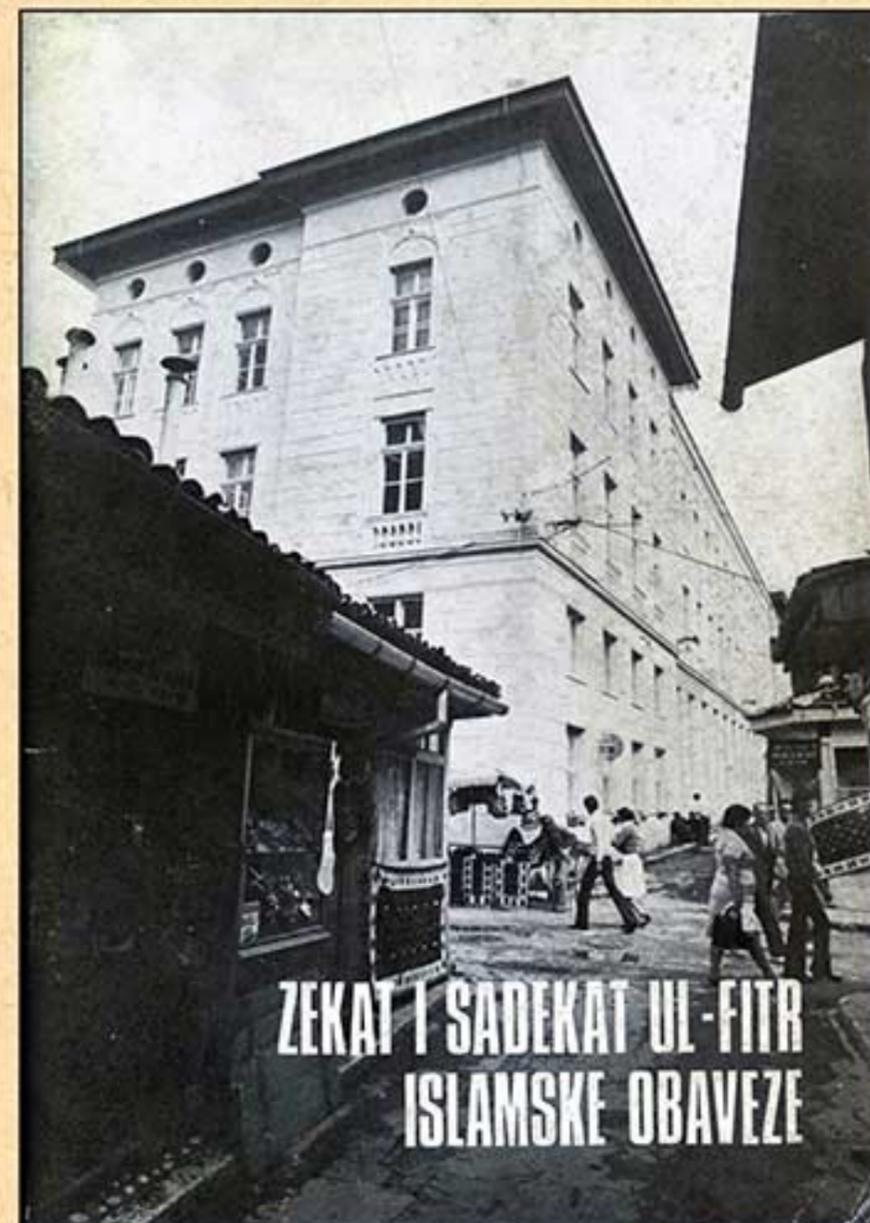

PRIPREME

Zaključci Vrhovnog sabora Islamske zajednice u SFRJ Jugoslaviji doneseni na zasjedanju u nedjelju, 27. XII 1971. g. u Beogradu

- 1) U cijelosti se prihvata i odobrava izvještaj Vrhovnog islamskog starješinstva o radu u 1971. godini.
- 2) Vrhovno islamsko starješinstvo treba da posveti punu brigu preko odgovarajućih organa službenika Islamske zajednice o organizaciji održavanja i razvijanja vjerskog života pripadnika Islamske zajednice u krajevima gdje je vjerski život znatno slab.
- 3) Ovlašćuje se Vrhovno islamsko starješinstvo da donese propise o fondu za razvoj vjerskog života pripadnika Islamske zajednice nastanjenih van njihove nacionalne sredine kao i u krajevima gdje je vjerski život zapustio (fond za dijasporu).
- 4) Učeli svakog Lajlet-Šeđra (17 dan Ramazana) održaće se predavanja u svim mjestima gdje se vjerski život održava, a pitanja sa vjerskog života pripadnika Islamske zajednice nastanjenih van svoje nacionalne sredine. Za priliku će se posebno prikupljati prilici na najbližem način (segrije i sl.) isključivo u svrhu posvajanja njih u vjerskog života.
- 5) Treba nastaviti maksimalno zalaganje na prikupljanju prihoda zekata i sadekata-fitra za Gazi Husrevbegovu medresu i Islamski teološki fakultet koji treba da se osnuje.
- 6) Treba sprovesti takvu organizaciju prikupljanja finansijskih sredstava da se stvori čvrsta materijalna baza za nastavak radnje u Sarajevu i Srednjoj "Alaudin" medresi u Prištini.
- 7) Vrhovno islamsko starješinstvo da posvetiti posebnu brigu da se nastavi dalji rad i staranje da se dovrši izgradnja da se osnuje i udobnost Gazi Husrevbegove medrese u Sarajevu i da se isto tako postupi u Srednjoj "Alaudin" medresi u Prištini.
- 8) Pedagoške mjere treba nastojati, a pravni obaveza obzbižditi da svršeni učenici medrese služe u Islamskoj zajednici najmanje onoliko godina, koliko su koristili blagodati učenja u medresi.
- 9) Pedagoške mjere, a po potrebi i disciplinske osigurati da se učenici medrese u privatnom i javnom životu ponašaju u skladu sa principima Islama i nobelima islamskog shiata. Treba ispitati

- 2 -
- 10) Svima vjerskim službenicima treba staviti na znanje i u praksi te sprovesti da in je prva dužnost islamskog vjerskoobitajlja, po tek snim islama, hatiba i ostalo. U vezi s tim, kod ocjene službenika na svom mjestu treba objasniti kako je obavljao dužnost vjerskoobitajlja.
 - 11) U cilju realne ocjene obuhvatanja islamske vjere u vjersku obuku treba redovno prikupljati statističke podatke.
 - 12) Da pojedina starješinstva donesu pojedina propise o načinu vršenja i kontroli vjerske obuke na svome području.
 - 13) Treba da se provede praksa održavanja hutbi hutbi na narodno jeziku, koji po svom sadržaju odgovaraju vremenu i mjestu prilika. Aktuelne hutbe treba da se svaku priliku pripremaju sami hatibi.
 - 14) Vjerski službenici su dužni da se svaki na svome području stara da djeca pripadnika Islamske zajednice redovno polaze osmogodišnje škole, a posebno da djeluje u pravcu da osmogodišnje škole pohađaju i ženska djeca.
 - 15) Na područja svih starješinstava, gdje do sada nisu doneseni statuti i drugi propisi, a naročito propisi o vjerskim službenicima, uključujući disciplinske propise, treba te propise donijeti u što je moguće kraćem roku, a najkasnije do idućeg zasjedanja Vrhovnog sabora.
 - 16) Pri organizaciji hadža treba posebno paziti da pojedini vjerski službenici ne rade suprotno intencijama pojedinih starješinstava. Ako rade suprotno intencijama starješinstava treba prema njima primijeniti disciplinske mjere.
 - 17) Da članovi pojedinih sabora Islamske zajednice okilase prema svojim mogućnostima područne odbore Islamske zajednice u cilju što boljeg upoznavanja prilika i potreba Islamske zajednice, rada odbora i što boljeg sprovođenja zaključaka Vrhovnog sabora.
 - 18) Svi organi i službenici Islamske zajednice dužni su da budu pose na čuvanje i održavanje spomenika islamske kulture i da na vrijeme poduzmu mjere otklanjanja svakog njihovog oštećenja ili oštećenog rušenja. U svakom takvom slučaju dužni su hitno obavijestiti nadležni zavod za zaštitu spomenika kulture, nadležno islamsko starješinstvo kao i Vrhovno islamsko starješinstvo.
 - 19) Vrhovni sabor jednoglasno daje posebno javno priznanje i zahvalnost Mevlud-ulemi Kaiki Sulejman ef. Kemuri i g. Dr Mustafa Kameriću, predsjedniku Vrhovnog sabora Islamske zajednice u SFRJ Jugoslaviji na uspješnom rukovođenju i postignutim rezultatima Islamske zajednice u SFRJ, a posebno na otvaranju zahlijava vrdanja u svojini Islamske zajednice "Dulagina dvora" za potrebe Gazi Husrevbegove medrese sa internatom i pripremanje osnivanja Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu.
 - 20) Izvršenje ovoga zaključka imao je u sastavu od članova Vrhovnog sabora: Mehmed ef. Džabić, Dr Hadži Muhamed ef. Kadić i g. Sulejman Šilić.

Zaključci Vrhovnog sabora Islamske zajednice u SFRJ od 27. 12. 1971. godine u kojima se između ostalog Vrhovno islamsko starješinstvo obavezuje da nastavi raditi na utvrđivanju nastavnog plana za Islamski teološki fakultet i odaje posebno priznanje reisu-i-ulemi hadži Sulejman-ef. Kemuri i dr. Mustafi Kameriću, predsjedniku Vrhovnog sabora IZ-e u SFRJ za rezultate na polju vraćanja u svojini Islamske zajednice zgrade "Dulagina dvora"

Faksimil brošure o izdvajanju zekata i sadekatu-i-fitra u kojoj su obrazloženi razlozi izdvajanja u fond obrazovnih ustanova.

TEMELJAC

Dervišević, direktor Medrese u penziji, Hadži Hafiz Mustafa ef. Sahačić imam i hatib Begove džamije i dr. Hadži Muhamed ef. Ruždžić, predsjednik Odbora Islamske zajednice za grad Sarajevo.

Poslije pozdrava i kratkog odmora na aerodromu gosti su se u pratnji domaćina odvezli u hotel Bristol gdje su odsjeli.

U toku šestodnevnog boravka (10–16) gosti su, osim Sarajeva i njegove okolice (Ilidža, Vrelo Bosne, Hadžići), posjetili Kiseljak, Visoko i Tuzlu. Prisustvovali su dvjema svečanostima: otpočinjanju radova na adaptaciji zgrade »Dulagin Dvora« i otvaranju nove džamije u selu Bikošće kod Tuzle. U čast gostiju priređena su dva zvanična banketa. Reisu-ul-ulema u hotel Bristolu i predsjednik Komisije za vjerska pitanja Muhamed Belić u hotel Evropi. Na Kiseljaku poslije razgledanja nove džamije i imamske kuće, gostima i pratnji priredio je u svojoj kući bogat ručak Hadži Avdaga Lusića. Gosti su bili izvanredno impresionirani koliko ljepotom nove džamije i imamskim stanom, toliko isto kućom i gostoprimstvom domaćina. U Visokom delegacija je razgledala novu džamiju u izgradnji, klanjala podne namaz, gdje je Hadži Ismet ef. Spahić, pozdravio goste i upoznao ih sa razvojem vjerskog života na ovom području. Šef delegacije Safet Seka Emini zahvalio se na pozdravu i prisutnim uputio nekoliko savjeta. Poslije toga gostima i pratnji priređen je u Kralupima na veoma lijepom mjestu pokraj rijeke vanredno ugodan izlet. Kao i uvijek Visočani su i ovog puta pokazali vrhunac gostoprimstva.

Namjerno smo skratili ovaj dio posjete, ne upuštajući se opirnije u njene detalje, da bismo mogli dati više prostora i posvetiti više pažnje dvama događajima iz ove posjete, a to su svečanost otpočinjanja radova na adaptaciji i svečanost otvaranja nove džamije, jer su to događaji koji najviše dolivjeli.

Mislimo da bi bilo suvlasno isticati i ponovno naglašavati historijski značaj osnivanja Islamskog fakulteta u Sarajevu. Svečanost koja je održana u zgradi »Dulagin Dvora« u petak 13. septembra u 10 sati obilježila je početak odlučujuće faze u ostvarivanju projekta otvaranja islamskog fakulteta. Ova svečanost biće zabilježena u povjesti razvoja vjerskog života kao historijski značajno djelo. Označiće novu fazu u ovom razvoju. Time se postavlja solidna osnova za naš dalji start i bolju budućnost.

Svečanosti su prisustvovali, pored delegacije Rabite iz Saudijske Arabije, predsjednici republičkih starješinstava Islamske zajednice Bosne i Hercegovine, Srbije, Makedonije i Crne Gore: Hadži Naim ef. Hadžibdić, Hadži Hafiz Ismail ef. Haki, Hadži Hafiz Bedri ef. Hamid i Hadži Hafiz Sukri ef. Bakalović, muftije: Hadži Hafiz Husein ef. Mujić i Hadži Hamdi ef. Jusufspahić, predsjednici republičkih sabora Islamske zajednice Kadri ef. Hajdarević i Hadži Hafiz Muhamed ef. Islami, profesori Gazi Husrevbegove medrese u Sarajevu na čelu sa direktorom Mehmed ef. Merzićem, dr. Muhamed ef. Ruždžić, predsjednik Odbora Islamske zajednice za grad Sarajevo, službenici Islamske zajednice i veliki broj uglednih građana iz Sarajeva.

Posebno treba istaći i zabilježiti, da su ovoj svečanosti prisustvovali Muhamed Belić, predsjednik Republičke komisije za vjerska pitanja, Novak Anđelić, donedavni predsjednik Komisije za vjerska pitanja, Ivan Cvitković i Arif Biščević, savjetnici u Republičkoj komisiji za vjerska pitanja.

443

Svečanost otpočinjanja radova na otvaranju islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu, otvorio je Reisu-ul-ulema H. Sulejman ef. Kemura, sljedećim govorom:

»Sa osobitim ušhićenjem otvaram ovu historijsku svečanost. Predlažem da ovaj mubarek posao otpočnemo sa učenjem prigodnog ajeta iz Kur'ana. Molim Hadži Hafiz Muhamed ef. Islami, člana Republičkog i Vrhovnog sabora Islamske zajednice, da nam svojim ugodnim i milozvučnim glasom prouči ajet.

U IME BOGA OPČEG DOBROČINITELJA MILOSTIVOG!

Neka je svaka hvale Allahu dž. š. koji je u prvij svojoj riječi, upućenoj Muhamedu a. s. objavio u vidu strogog imperativa: »Uči, čitaj u ime tvoga Gospodara, koji je sve stvorio. On je stvorio čovjeka od usitrene krvi. Čitaj, tvoj je Gospodar najplemenitiji. On je naučio čovjeka da se služi perom (kalemom). On je naučio čovjeka i ono što čovjek nije znao.« (Poglavlje Alakun). Allah nam je, dalje, naredio, da upoznamo i izučavamo vjeru. Rekao je »Ne trebaju svi pravovjerni da idu u rat. Treba od svake grupe da odlazi jedan dio. Drugi dio treba, da se posveti izučavanju vjere, kako bi mogli opominjati i upućivati svoj narod kada se povrati (iz rata), ne bi li se opomenuli.« (poglavlje Teuba).

Neka je spor i mir na Božijeg poslanika Muhameda a. s. koji nam je propisao kao strogu obavezu traženje nauke govoreći: »Tražite znanje čak i u Kini«. »Školovanje je prvorazredna obaveza svakog muslimana i muslimanke«.

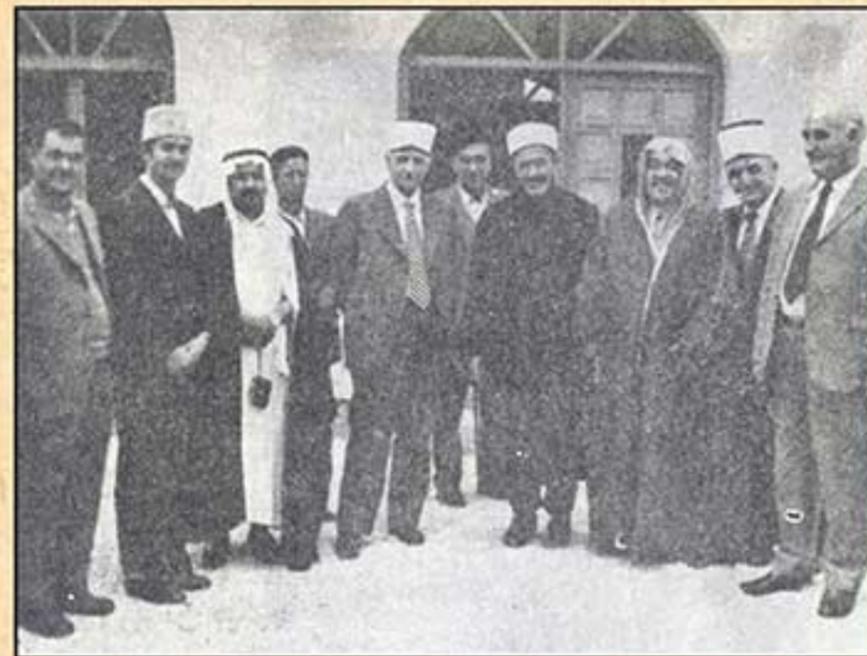
Gospodine generalni direktore »Rabite«, braćo i prijatelji!

Ostajem se posebno sretno što mogu uputiti iskrenu zahvalnost Generalnoj ekscelenciji Šejh Muhamed Salih Kazzaru, što je, odazivajući se našem pozivu, uputio delegaciju Rabite na čelu sa gospodinom Muhamed Safet Seka Emini da prisustvuje ovoj blagoslovljenoj svečanosti, koju smo upriličili povodom otpočinjanja radova na adaptaciji objekta »Islamski fakultet i Medresa«, što predstavlja ujedno početak ostvarivanja projekta osnivanja i otvaranja Islamskog fakulteta u Sarajevu. Ovaj historijski projekat predstavlja vanredno značajan korak u našem najnovijem buđenju i otvara novo poglavlje u razvoju vjerskog života pripadnika Islamske zajednice u SFRJ. Vjerujemo da će ovaj dan u kojem otpočinjemo ostvarivati pomenuti projekat biti zabilježen kao jedan od najvažnijih dana u našoj islamskoj povijesti.

Prisutno predstavnik naše braće iz prijateljske Saudijske Arabije daje ovom danu još veći historijski značaj.

Ne zmižem propustiti priliku, a da sa ovoga mjesta ne uputim svoje najtoplije pozdrave, kao i pozdrave svih muslimana Jugoslavije, Njegovom veličanstvu kralju Fejsalu koji poklanja osobitu pažnju i povećuje veliku brigu razvoju vjerskog života Islamske zajednice u Jugoslaviji, posebno osnivanju Islamskog fakulteta u Sarajevu, u koju svrhu je dao značajan materijalni doprinos, 250.000 dolara, čime je još više omogućio muslimanima, da obavljaju svoju vjersku misiju u ovom dijelu Evrope.

444

Delegacija Rabite na čelu sa zamjenikom Generalnog sekretara Muhammed Safvet Seka Emini koja je prisustvovala svečanosti polaganja kamen-temeljca za izgradnju Islamskog teološkog fakulteta u društvu sa domaćinima: reisu-l-ulemom Sulejman-ef. Kemuram, Naim-ef. Hadžibdićem i Husein-ef. Dozom.

Muhammed Safvet Seka Emini je i autor brošure *El-Muslimun fi Jugoslavija*, Dar al-Fath, Bejrut, 1394/1974.

Početak radova na obnovi "Dulaginog dvora" 13. septembra 1974. u prisustvu uglednih ličnosti IZ-e na čelu sa Reisu-l-ulemom, gostiju iz islamskih zemalja na čelu sa tročlanom delegacijom Rabite koju je predvodio zamjenik Generalnog sekretara Muhammed Safvet Seka Emini, "Delegacija Rabite u posjeti IZ-i u SFRJ", Glasnik VIS-a, XXXVII/1974., broj 11-12 (novembar-decembar) str. 465-476.

VAKIFI / DONATORI

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

MUSLIMANI SFRJ U USLOVIMA SAVREMENIH POTREBA, A ZAHVALJUJUĆI RAVNOPRAVNOM POLOŽAJU KOJEG UŽIVAJU U SOCIJALISTIČKOM SAMOUPRAVNOM DRUŠTVU, PONOSNO IZLAZE PRED BOGA, POVJEST I POTOMSTVO SA ZNAČAJNIM DJELOM-IZCRADNOM ISLAMSKOG TEOLOŠKOG FAKULTETA U SARAJEVU. AKCIJA UBIRANJA I CENTRALIZIRANJA ZEKATA I ZEKATUL-FITRA KOJA JE OTPOČELA 1969. GODINE, OMOGUĆILA JE REKONSTRUKCIJU I ADAPTACIJU OVE ZGRADE ZA POTREBE ISLAMSKOG TEOLOŠKOG FAKULTETA I CAZI-HUSREVBEGOVE MEDRESE.

REZULTATI OVE AKCIJE POKAZALI SU PUNU ZRELOST I VELIKI STEPEN POVJESNE ODGOVORNOSTI PRIPADNIKA ORGANA I SLUŽBENIKA ISLAMSKE ZAJEDNICE.

ISLAMSKI TEOLOŠKI FAKULTET ĆE IZRAŽAVAJUĆI KUR'ANSKU MISAO U SAGLASNOSTI SA VREMENOM PRUŽITI PRIPADNICIMA ISLAMSKE ZAJEDNICE DRAGOCJENU POMOĆ U NJIHOVOM UKLJUČIVANJU U SAVREMENE TOKOVE ŽIVOTA.

SARAJEVO

۱۳۹۶ - ۱۹۷۶.

„ONI KOJI DIJELE SVOJ IMETAK NA BOŽIJEJ PUTU, SLIČNI SU ZRNU IZ KOJEG JE NIKLO SEDAM KLASOVA, A U SVAKOM KLASU STOTINU ZRNA. BOG UMNOŽAVA NAGRADU KOME HOĆE. BOG JE NEIZMJEJERAN I ZNA SVE.“ / BEKARE: 261/
 OVIJEKOVJEČILI SU SVOJA IMENA I ZASLUŽILI OBEĆANU BOŽIJU NAGRADU, ULAŽUĆI U FOND ISLAMSKOG TEOLOŠKOG FAKULTETA U SARAJEVU, IZNOS OD PET I VIŠE MILJONA DINARA SLIJEDEĆI VAKIFI-UTEMELJAJI:

RES-IL-ULEMA H. HADJI EF. HADŽIĆ
 PASIĆ MUJIB, TEHERAN
 KRALJIC EZA, SARAJEVO
 LACINOVIC DR. SARAJEVO
 KARACIĆ HASAN, KANADA
 CELEBIA H. ADEM EF. NEMILA, ŠERIĆI
 CELEBIA H. HALIL EF. NEMILA, ŠERIĆI
 HUSEJNOVIĆ H. SMILO NEMILA, ŠERIĆI
 SURIJAC H. HIFZ, MUSTAFA EF. SARAJEVO
 RASIDJAC H. FEJZI EF. SARAJEVO
 HALILAC KAZIM, SARAJEVO
 BRADJOVIĆ H. ZEČIRIĆ, SARAJEVO
 KASIMJACI ABULLAH, SARAJEVO
 ČAČANOVIĆ H. RASIM-AČA, BUTMIR
 CELEBIA H. HIFZI EF. NEMILA, ŠERIĆI

HUSEJNOVIĆ SALIHA-HANUMA, NEMILA, ŠERIĆI
 PASIĆ H. RABICIA-HANUMA, ROGATICA
 HADŽIĆ H. EMINA, TRAVNIK
 HADŽIĆ H. MULLAMED, TRAVNIK/TRST/
 HADŽIĆ H. HALIL, TRAVNIK
 PASIĆ HUSEJIN, TEŠANJ
 KULENVIĆ M. HANUMI, BOSANSKI PETROVAC
 TERZIĆ HASAN, BANJALUKA
 BIŠĆEVIĆ AHMED, MOSTAR
 DERVIŠIĆ H. MUSTAFA, SARAJEVO
 SEKA H. ABDULAH, SARAJEVO
 MEŠIĆ AHMED, TRST
 BALKIJE POKOPNO DRUŠTVO, SARAJEVO
 ODBOR ISLAMSKE ZAJEDNICE BANJALUKA
 MUFTIĆ EMVER EF. SARAJEVO

TOPČAČIĆ H. HANUMI, MAČLAJ-SARAJEVO
 LUSIĆ H. ABDULAH, KISELJAK-SARAJEVO
 HANZIĆ H. MEHMED, HOZIĆ-BOSANSKI NOVI
 HANZIĆ MEHRA, HOZIĆ-BOSANSKI NOVI
 BELJUBAŠIĆ DR. MUHAREM, KANADA
 PLIČIĆ MUSTAFA, ZAGREB
 KOVAČIĆ H. SEMSO, KOTOR VAROŠ
 HAJRĆ H. MUHAMEDAGA, SARAJEVO
 BEZIRIĆ EMVER, SARAJEVO
 HAJRĆ H. ADEMAGA, SARAJEVO
 UDRUŽENJE ILMIJE ZA BiH, SARAJEVO

Ploče u auli Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu u ulici Sarači 49 u Sarajevu (zgradi "Dulaginog dvora") sa imenima prvih vakifa i svjedočanstvom da je centralizirana akcija sakupljanja zekata i sadokatu-l-fitra omogućila pokretanje i rad Islamskog teološkog fakulteta te normalizirala rad Gazi Husrev-begove medrese u Sarajevu.

VAKIFI / DONATORI

TESTAMENT

Ja AHMED TABAKOVIĆ sin Mehara iz Sarajeva pri čistoj svijesti i niotkoga nagovraćenja i prisiljenosti sa slušaj svojom čistu rasporod na ovaj dan i mjestu i to kako pokretnost tako i nepokretnost kako ali je-
dit

Svjetaču velikog značaja visokog islamskog obrazovanja na islamsku vjersku zajednicu u Jugoslaviji i sa svestrani kulturni i moralni napredak njenih članova, a u želji da sa svoje strane doprinese ostvarenju toga visokog cilja kako i velike noga, ostavljam cijelu svoju pokretnu i nepokretnu imovinu, koja se kuće našla u času svoje smrti, sa obitelji tražkeva teje sahrane i drugih tražkeva i namjena utinjanih u svoje testamente, ISLAMSKOJ VJERSKOJ ZAJEDNICI U BOSNI I HERCEGOVINI.

Ovu svoju svaku imovinu namjenjujem za svrhu visokog islamskog obrazovanja, tj. za osnivanje i rad Visoke islamske teološke obrazovno-naučne ustanove u Bosni i Hercegovini - Izrađivan želju da ta ustanova bude u Sarajevu.

Imovina koju ostavljam ovom oporukom ne veže se upotrijebiti za druge svrhe osim one koju je gore navedena. De osnivanja spomenute ustanove, pripadaće od moje nasljedštine, ali ne samo imovine, već i moji dužni obaveze, mogu se upotrijebiti i za nabavku knjižice i islamskih nauka sa svih dužni obaveza biblioteku u Sarajevu i sa njenim potrebnim sredstvima, a za ostale potrebe Gazi Husrev-begova medrese u Sarajevu.

U tražkeve učena, sredi isdataka za nauke i islatke na obavljanje nekidujenih islamskih škola (halva, tehnik i druge), spada-
Ja i tražkevi za prištine pišane koji će se "i se pešici", a mišani naka-
tuču od tvrdih materijala (granit i alijona). Sve ove tražkeve osjećam-
ne de utvrditi i izvršiti izvršioi ove oporuke prvotvorne iz ostavine
nasljedštine.

ISLAMSKOJ VJERSKOJ ZAJEDNICI, kojoj namjenjujem ovu svoju nasstav-
štinu, ostavljam u dužnost da svake godine za vrijeme Ramazana priredi
učenoje halve neni, neno rabetili oca Mehagi i majci Hašemi, a svakog
kurban "sijava" da si zakelje kurvan.

Za izvršioce ove oporuke određujem HAJRIBASIĆ BAHIRA sina
u. Hnatažega, farmaceut potpukevnik u Sarajevu, NUJSEKOWIĆ MERKID ef.
sina u. Hamrije iz Sarajeva i UJIĆANIN HIZAMA, sina u. Omeru iz Sarajeva,
koji će se, čak je i jedan od njih živ, starati da se ova oporuka u
potpunosti izvršava kako je isten određeno. Za tuđ ske izvršioce ove
oporuke-testamenta, određujem svakog izvršioce 5% (pet od sto) od vri-
jednosti moje pokretne imovine.

Esadović Ahmed
Tabaković Ahmed sin u. Mehara

Mi kao svjedoci doleptipisati potvrđujemo ovaj njegov potpis, da
je Tabaković Ahmed iz Sarajeva pred nama jasno i određeno izjavio da
je ova njegova oporuka i da je esatuku pred nama lično potpisao.

Sarajevu, 21 aprila 1970. godine

S v j e d e c i

1) *Esadović Ahmed* 2) *Esadović Ahmed*
sin u. Mehara iz Sarajeva sin u. Mehara iz Sarajeva

Prenis

U ime Boga općeg dobročinitelja, milostivog!

OPORUKA
/ Vasijjetnana /

Ja niže potpisani NUSRET HALAČEVIĆ, sin uarlog Hamrije (Muhameda), iz Sarajeva, rođen 1908. godine u Sarajevu, sa stanom u ulici Petra Košića 3-a, pri čistoj svijesti i poslije dugog razmišljanja, činim sa slušaj svoje smrti, ovu oporuku i izjavljujem ovu svoju posljednju želju i volju:

1. Svoje nekretnine, koje se nalaze u ulici Petra Košića 3-a /Z.K.U. KCV/14, Sarajevu, 1/1 / ostavljam na doživotno ulivanje svojoj supruzi Hafiji Halačević, rođj. Musakadić.
2. Isto tako svoje pokretne stvari / kućni namještaj i druge stvari od vrijednosti / ostavljam također na doživotno ulivanje supruzi Hafiji, a time da po potrebi može od ovoga nešto i otudji-
ti.
3. Također uštedjevinu u novcu, koja se nalazi na štednim knjižicama u Privrednoj i Jugo-banci, a glase na moje ime, ostavljam supruzi Hafiji, a slobodno raspolaganje koja je ujedno i nosilac prava raspolaganja.
4. Poslije moje smrti i smrti moje supruge Hafije, nekretnine, navedene u ovoj svojoj posljednjoj želji, pripadaju Islamskoj teološkoj fakultetu u Sarajevu.
5. Stvari od vrijednosti, koje preostanu iz mene i moje supruge Hafije, pripadaju budućem Muzeju Islamske vjerske zajednice za Bosnu i Hercegovinu.
6. Kućni namještaj i novac od uštedjvine, koji se nalazi na štednim knjižicama, a što ostane iz mene i moje supruge Hafije, ostaje na slobodno raspolaganje izvršioce ovog testamenta a time, što će to sukcesivno prodavati i novac upotrijebiti u dobrotvorne svrhe.
7. Moju fotografsku radnju i inventar u njoj, izdati će i ja i moja supruza Hafija pod najam obitniku, koji se bavi fotograf-
skim zanatom, u koliko ga je sa svoga života ne odredim nešto dru-
gačije. Uvjeti pod kojima će se radnja davati pod najam, regulira-
će se posebnim ugovorom.
8. Za nekretnine /Z.K.U. KCV/17 Sarajevu, ulica Petra Košića 3-a, zgrada pod istim krovom i jednim ulazom/, koje su bile vlas-
ništvo 1/1 moje sestre Djule Halačević, udato Zlatar, a koje su
sudskom odlukom /O-904-1966/ domajene meni i djeci noga uarlog

Kompleks na Jarčedolima zaostavština Ahmeda Tabakovića uvakulljena "za svrhu visokog islamskog obrazovanja tj. osnivanje i rad visoke islamske teološke obrazovno-naučne ustanove u Bosni i Hercegovini". (Sadašnje stanje objekata i zemljišta).

Nusret, Hamdije, Halačević (1908-1979) ugledni sarajevski fotograf

Faksimil testamenta Ahmeda Tabakovića (21. april 1970. godine) kojim svoju zaostavštinu uvakulljuje "za svrhu visokog islamskog obrazovanja tj. osnivanje i rad visoke islamske teološke obrazovno-naučne ustanove u Bosni i Hercegovini"

Faksimil prijepisa prve strane Oporuke (vasijjetname) Nusreta Halačevića kojom se sva njegova nepokretna imovina nakon njegove i smrti njegove supruge prenosi u vlasništvo budućeg "Islamskog teološkog fakulteta i Muzeja Islamske vjerske zajednice za Bosnu i Hercegovinu".

KONCEPT STUDIJA I UTEMELJITELJI

Islamski fakultet

Sekcija islamskih nauka

I Kur'an	8 predavača
II Hadis	8 predavača
III Fikh	8 predavača
IV Kuvč. fikh	4 predavača
V Akaid	4 predavača

II

Sekcija svjetskih nauka

- 1) Filozofija
- 2) Etika
- 3) Sociologija
- 4) Ekonomija
- 5) Historija
- 6) Religija
- 7) Kultura - civilizacija
- 8 - Kur'ansko
- 9 - Fehma
- 10 Study našeg društva

U prednavrtu se uz neki predmet obrađuje našina izučavača toga predmeta i njegova misao, ideja i doprinos u ujedinstvenju Kur'anske misli.

„Ovo osnivanje je sinteza povijesnog nastojanja muslimana u ovim krajevima da se na našem tlu, prema našim potrebama i uslovima, stvara i priprema visoko-obrazovni vjerski kadar. ... Zadatak Fakulteta je dvojak: 1) Naučni - razrada nove savremene interpretacije islamske misli i 2) Pedagoški: Obrazovanje i odgajanje visokokvalificiranog vjerskog kadra.“

„Ova interpretacija obuhvaća, na prvom mjestu, strogo naučni prilaz izučavanju osnovnih koncepcija i principa islama. Mi smatramo da se na ovom Fakultetu islamska misao mora izučavati u njenim izvornim koncepcijama i principima. Ranije se, nažalost, i sada na mnogim islamskim univerzitetima Islam, uglavnom, izučavao i izučava ne kao misao, koncepcija i princip, nego kao određena praksa i primjena koja je već u mnogom zastarjela i prevaziđena.“ Ipak, „nova predstava o Islamu koju treba da razradi Fakultet neće niti smije imati pokušaj prilagođavanja učenja islama savremenim sistemima i teorijama.“

Rukopis prednacrta Nastavnog plana za Islamski teološki fakultet u Sarajevu koji je osmislio Husein-ef. Dozo. Nastavni plan se sastoji od Sekcije islamskih nauka i Sekcije svjetskih nauka.

Husein Dozo, „Perspektive i zadaci Islamskog teološkog fakulteta“, Glasnik VIS u SFRJ, XL: 5 (septembar-oktobar 1977), 533-537.

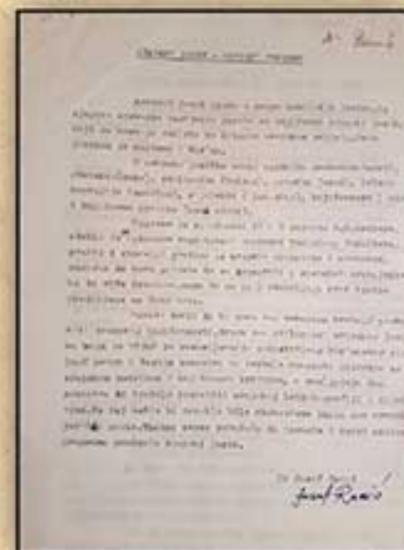
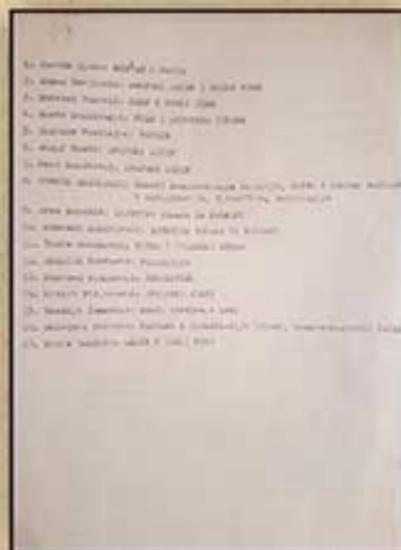
KONCEPT STUDIJA I UTEMELJITELJI

Nastavni plan i program Islamskog teološkog fakulteta sačinio je Matični odbor u kojem su bile ličnosti iz dvije generacije bosanskih alima i intelektualaca, naučnici, mislioci i pisci što su obilježavali vrhove bošnjačke muslimanske učenosti i misaonosti u razdoblju dugom gotovo pola stoljeća: Husein-efendija Dozo, egipatski akademik i islamski reformator u Bosni, akademik Hamdija Čemerlić, profesor Više islamske šerijatsko-teološke škole sa doktoratom sa Sorbone, istaknuti član ZAVNOBIH-a i rektor Univerziteta u Sarajevu, akademik Mehmed Begović, historičar šerijatskog prava i profesor Univerziteta u Beogradu, Nerkez Smailagić, profesor Sveučilišta u Zagrebu, historičar političkih doktrina i autor epohalnih kulturnohistorijskih studija o islamu, polihistorik Muhamed Hadžijahić, pisac temeljnih djela o kulturnoj, političkoj i religijskoj povijesti Bosne i Bošnjaka, osmanista i istanbulski alim Hamid Hadžibegić, Sulejman Mašović, profesor Sveučilišta u Zagrebu i svestrano angažirani muslimanski intelektualac i humanista, hafiz Ibrahim-ef. Trebinjac, polaznik El-Azhar i svršeni Više Islamske šerijatsko-teološke škole, Ahmed Smajlović i Jusuf Ramić, prvi Bošnjaci sa doktoratom najuglednijeg islamskog univerziteta El-Azhar. Autori osnovnog teksta bili su mislioci koji su pružili najznačajnije doprinose vjerskim i kulturnim osnovama savremenog razumijevanja islama u prostorima našeg jezika, Husein-ef. Dozo i Nerkez Smailagić. Angažirani zastupnik islamske obnove i djelotvorne svjesnosti muslimana, Dozo je bio autor programa izvornih islamskih disciplina. Mislilac temeljnih kulturnih očitovanja islama, Smailagić je sačinio program općeobrazovnih disciplina.

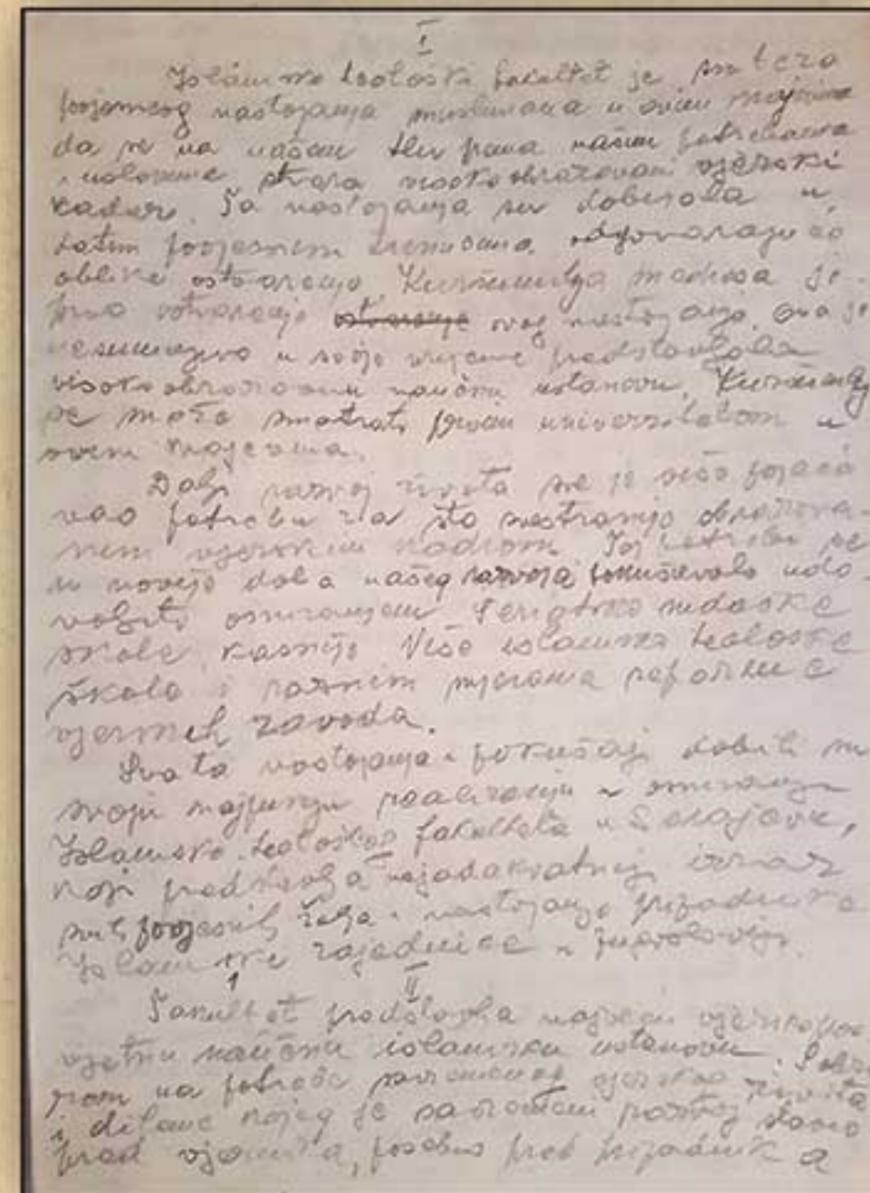
U Matičarskoj komisiji Islamskog teološkog fakulteta bili su akademik Hamdija Čemerlić, akademik Mehmed Begović i profesor Hamid Hadžibegić. Po njihovom izboru i odluci Vrhovnog islamskog starješinstva, a uz saglasnost političkih vlasti, u prvi nastavnički zbor imenovani su profesori Husein Dozo, Hamdija Čemerlić, Hamid Hadžibegić, Ibrahim Trebinjac, Ahmed Smajlović i Midhat Ridanović, docent Jusuf Ramić i asistent-predavač Hilmo Neimarlija.

Prva generacija studenata Islamskog teološkog fakulteta sa profesorima. (Sa lijeva na desno: profesori: Jusuf Ramić, Ibrahim Trebinjac, Husein Dozo; reisu-l-ulema Naim-ef. Hadžiabdić; profesori: Hamid Hadžibegić, Ahmed Smajlović i asistent Hilmo Neimarlija.)

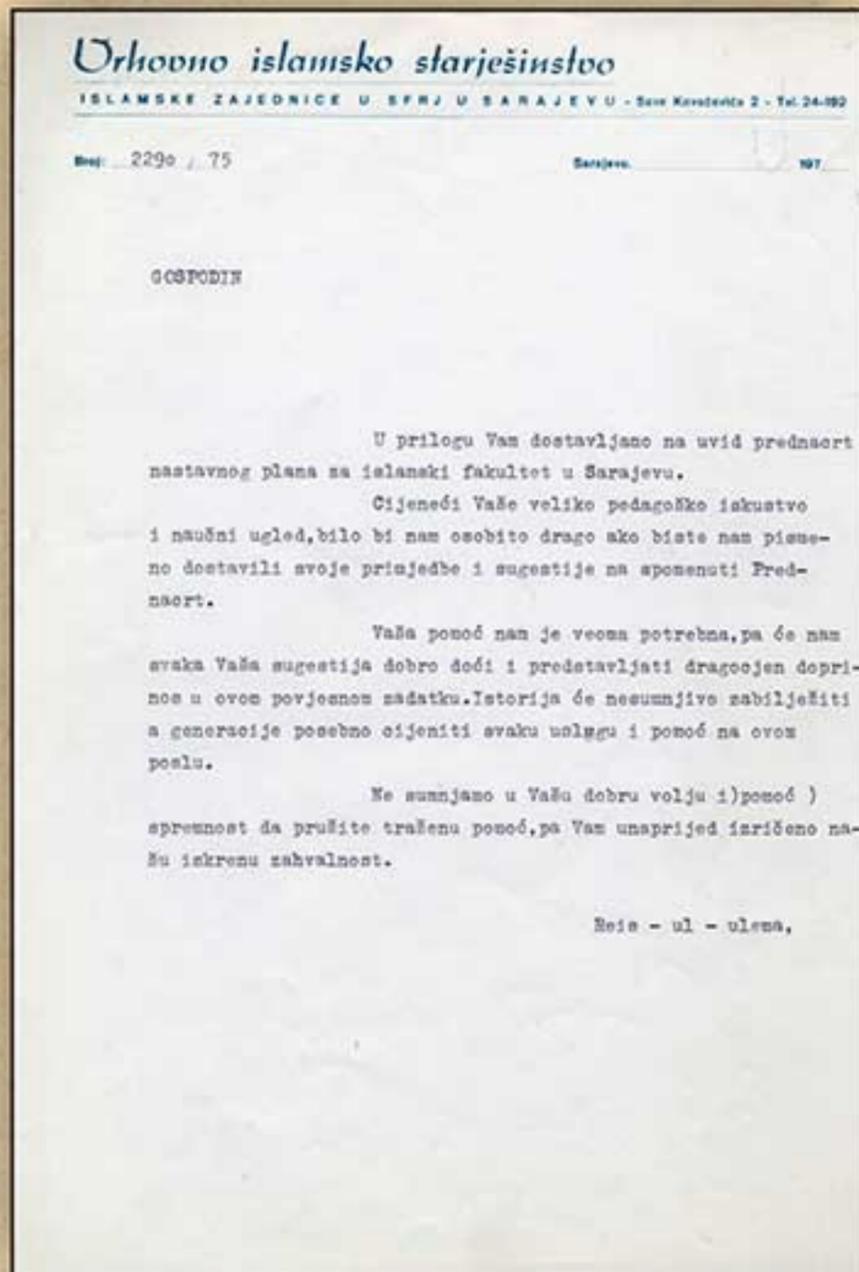
Dr. Omer Nakičević i dr. Jusuf Ramić uradili su okvirni nastavni program za predmet Arapski jezik na Islamskom teološkom fakultetu.

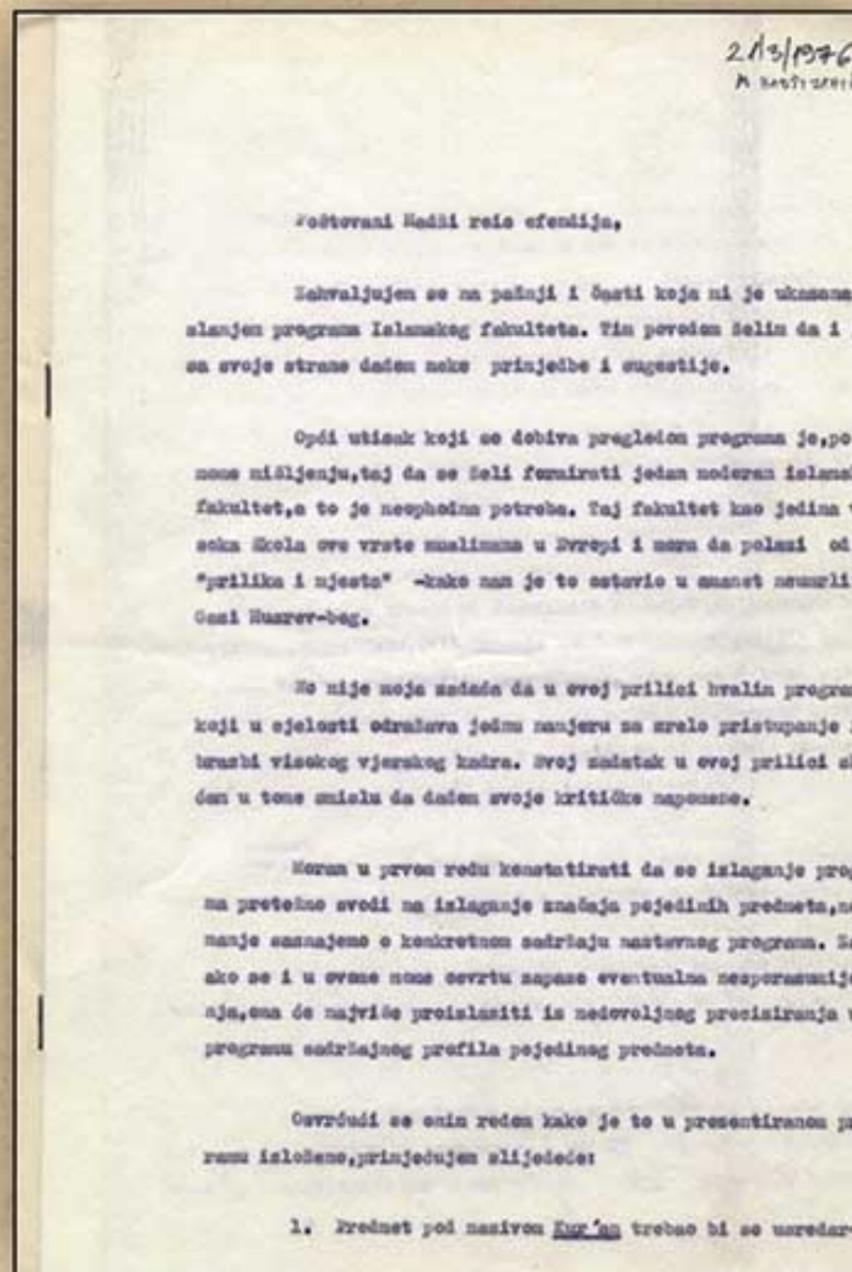
Koncept prvog Nastavnog plana i programa Islamskog teološkog fakulteta (faksimil rukopisa Husein-ef. Doze)

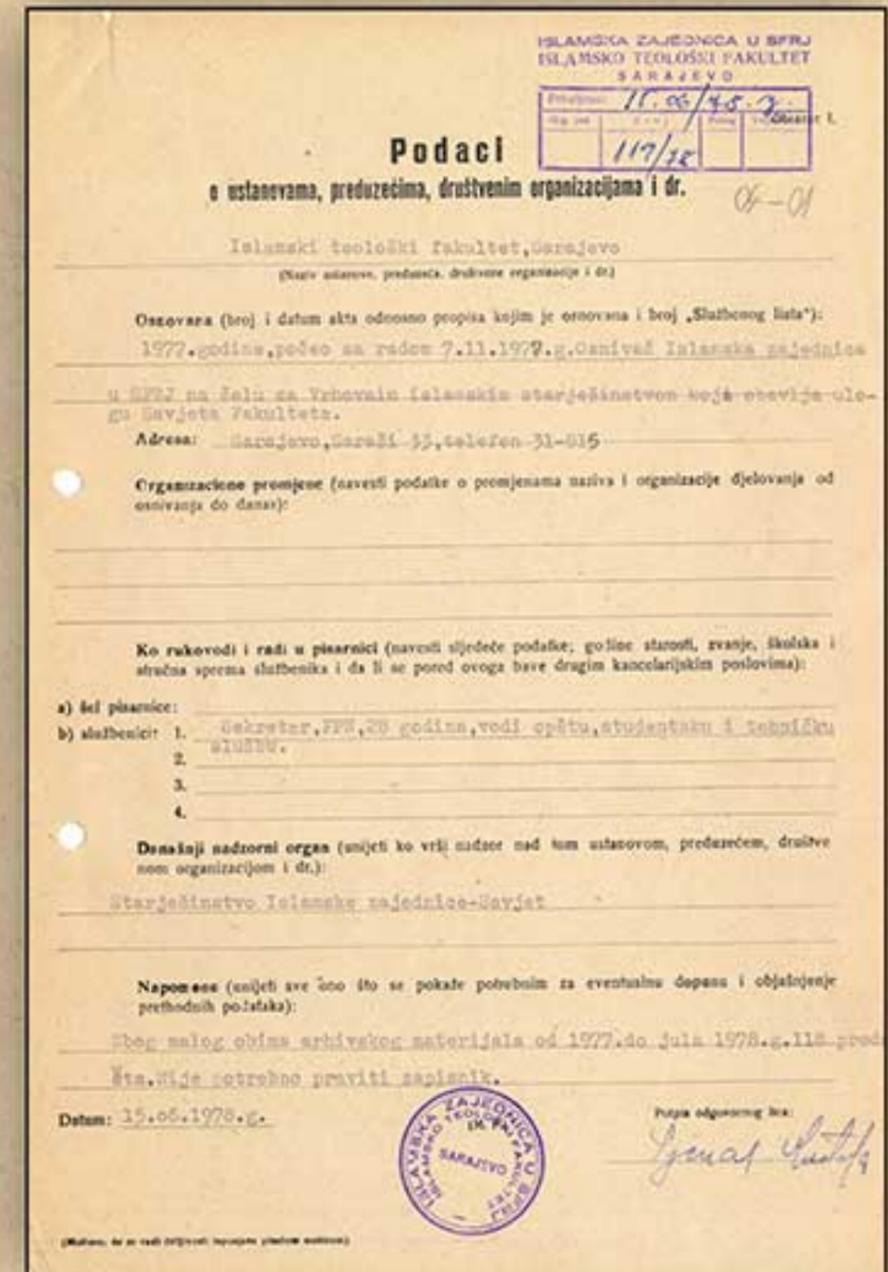
KONCEPT STUDIJA I UTEMELJITELJI

Cirkularni dopis Reisu-ul-ulema kojim se od istaknutih intelektualaca traži ocjena prednacrt Nastavnog plana za Islamski fakultet u Sarajevu.

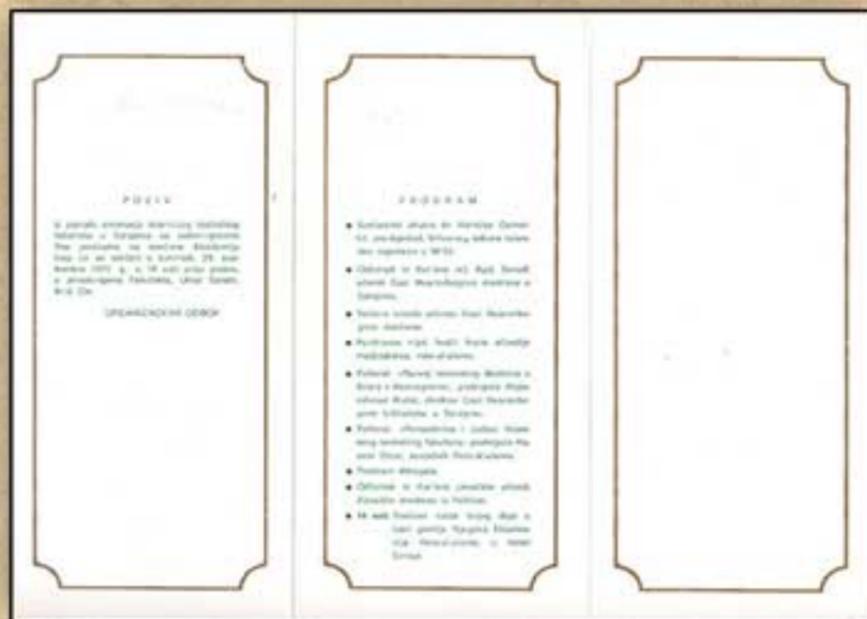
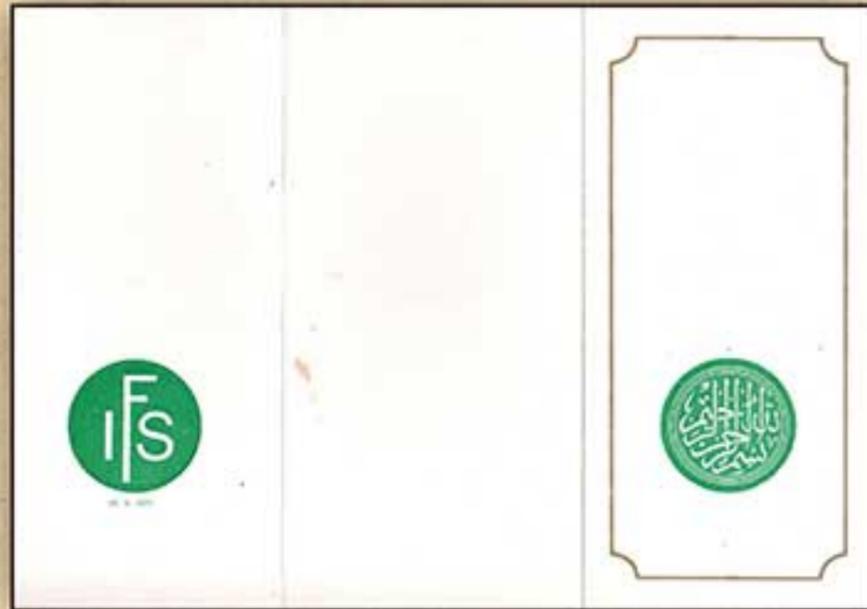
Primjedbe i sugestije Muhameda Hadžijahića na prednacrt Nastavnog plana za Islamski fakultet u Sarajevu (faksimil prve strane).

Dokument koji potvrđuje da je Islamski teološki fakultet u Sarajevu uveden u Registar ustanova, preduzeća i društvenih organizacija 7. 11. 1977. godine

OTVARANJE

Pozivnica i program svečanog otvaranja Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu, 29. septembra 1977. godine

Bedž sa svečanosti otvaranja

Svečani doček gostiju na aerodromu u Sarajevu, reis-u-ulema hadži Naim-ef. Hadžiabdić dočekao je dr. Sulejmana Ataša, vrhovnog poglavara Islamske zajednice u Turskoj

OTVARANJE

Svečanost otvaranja Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu, bio je prvorazredan događaj za cijelu SFRJ. Ovom događaju su prisustvovali najviši predstavnici Islamske zajednice na čelu s reisu-l-ulemom hadži Naim-ef. Hadžiabdićem i predsjednikom Starješinstva SR BiH dr. Ahmedom Smajlovićem. Na svečanosti otvaranja Islamskog teološkog fakulteta bile su prisutne visoke delegacije iz Saudijske Arabije, Turske, Sudana, Egipta, Jordana, Tunisa, Kuvajta, Ujedinjenih Arapskih Emirata predvođene visokim vjerskim dostojanstvenicima i predstavnicima diplomatskog kora. Na ceremoniji su bili prisutni i predstavnici drugih religijskih zajednica u SFRJ kao i predstavnici tadašnje vlasti. Sarajevo, 29. septembar 1977. godine.

OTVARANJE

Amfiteatar Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu, gdje se održavala centralna svečanost, bio je ispunjen do posljednjeg mjesta uglednim gostima iz zemlje i inostranstva kao i visokim predstavnicima Islamske zajednice SFRJ. Ugledni gosti iz islamskih zemalja su prije početka svečanosti dobili materijale na arapskom jeziku da bi lakše mogli pratiti obraćanja domaćih zvaničnika. Predstavnici odbora IZ-e iz cijele zemlje bili su, za vrijeme centralne svečanosti, u fiskulturnoj sali Gazi Husrev-begove medrese, tako da su izravno mogli pratiti cijeli tok ceremonije.

OTVARANJE

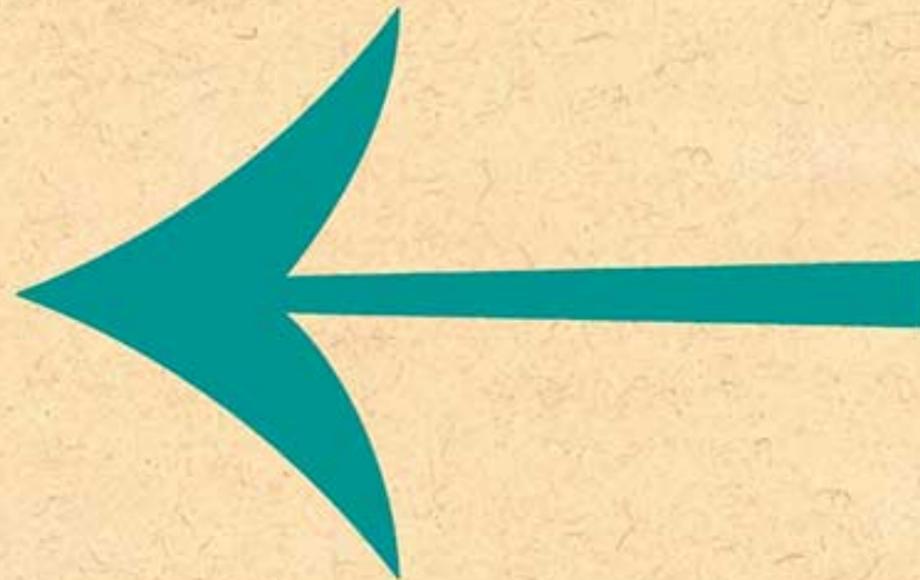
U danu otvaranja Islamskog teološkog fakulteta ansambl Gazi Husrev-begovog vakufa bio je prepun vjernika i vjernica koji su došli iz svih dijelova tadašnje SFRJ da svjedoče historijskom događaju. Drugog dana svečanosti organizovan je mevlud u Begovoj džamiji kome je prisustvovao veliki broj gostiju i vjernika. Dolazak islamskih delegacija i predstavnika Islamske zajednice u SFRJ dočekan je učenjem salavata i burnim aplauzima. Za one koji nisu mogli ući u džamiju veliki zvučnici su, koliko toliko, u prostoru harema i ulice Sarači dočarali ovu svečanost. Najviše pažnje i divljenja predstavnika islamskih zemalja iskazano je prilikom posjete Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu i staroj Kuršumli-medresi.

SNIMAK OTVARANJA ITF-a

DOKUMENTARNI FILM

MR. NIJAZA ŠUKRIĆA

DJELOVANJE

Faksimil Upisnice Hasana Čengića upisanog na Islamski teološki fakultet u Sarajevu pod rednim brojem 4.

ENES KARIĆ PRVI DIPLOMIRAO NA ISLAMSKOM TEOLOŠKOM FAKULTETU U SARAJEVU

Enes Karić je prvi diplomirao na Islamskom teološkom fakultetu u Sarajevu. Prvog juna, ove godine, pred komisijom u kojoj su bili prof. dr. Ahmed ef. Smajlović, prof. htz. Ibrahim ef. Trebinjac i prof. Husein ef. Dozo, odbranio je diplomski rad pod naslovom «Islam i vrijeme». Komisija je, jednoglasno, Karićev rad ocijenila devetkom.

Karić je na Islamskom teološkom fakultetu vanredno studirao. Studij je okončao za tri godine što je, s obzirom da je, istovremeno, redovno studirao i na Fakultetu političkih nauka (odsjek žurnalistike), svojevrsan rekord.

Citaocima «Zemzema», «Preporoda», «Glasnika» i nekih drugih listova Karić je dobro poznat. Objavljivao je najviše poeziju, prozu, pa i radove vjersko-prosvjetne sadržine. U posljednje vrijeme zaokupljen je naučnim radovima, prvenstveno onim koji se tiču čovjekovog življenja u vremenu.

Rođen je 16. maja 1958. godine u Višnjevu kod Travnika. Osnovnu školu je završio u obližnjoj Han-Biloj. Potom se upisao u Medresu. U drugom razre-

du je izabran u redakciju «Zemzema». Posljednje dvije godine drugovanja za «Zemzedom» bio je njegov glavni i odgovorni urednik. Po izlasku iz Medrese, kao student, u «Preporodu» je dvije godine bio saradnik-volonter.

Već od 1981. godine Islamski teološki fakultet je dobio svoje prve diplomante. Enes Karić je prvi diplomirao 1. juna 1981. godine.

Sa jedne od prvih svečanosti dodjele diploma svršenicima Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu.

Na Islamskom teološkom fakultetu u Sarajevu

DIPLOMIRAO ADNAN SILAJDŽIĆ

U ponedjeljak, 28. septembra 1981., pred komisijom u sastavu prof. Hamid Hafizović, prof. dr. Hamdija Čemalović, prof. Husein Dozo i prof. htz. Ibrahim Trebinjac, u visokom ocjenom deset, četiri po redu na ovom fakultetu, diplomirao je Adnan Silajdžić. Tema njegovog diplomskog rada je «Mjesta običaja u islamskom teološkom pravu». Odbrani rada prisustvovala je i veća grupa studenata Fakulteta.

Silajdžić je rođen 3. februara 1956. godine u Vukskom. U rodnom kraju je završio osnovnu školu. Potom se upisao u Odluč. Medresu u Sarajevu, koju je završio u oktobru 1977/78. godini. U šk. 1977/78. upisao je Islamski teološki fakultet, koji je završio 1981. god.

Uč kao učitelj Medrese Silajdžić se bavio u islamskoj štampi. Njegov radovi objavljeni su u «Zemzemu», «Preporodu», «Glasniku». U studentskim časopisima bio je saradnik i sa «Islamskom naukom». Njegovu vjersko-prosvjetnu aktivnost čine i zapisi na i na polju književnosti. Učestvovao je u izdavanju Adnan-ovih, Sarajeva je saradnik kod studentske kur'anske škole. Bio je na tečajevima ušaha Kur'ana, kako kod nas tako i u inostru.

Adnan Silajdžić je diplomirao 28. septembra 1981. godine.

Na Islamskom teološkom fakultetu

Nermine Jašarević pred ispitnom komisijom

PRVA ŽENA – TEOLOG

Na početku ove svečanosti prof. dr. Smajlović je istakao da je ovo značajan momenat za našu islamsku zajednicu, prvenstveno stoga što je tendencija i obaveza naše I. Z. da se ženi da značajno mjesto u razvoju islama na svim našim prostorima.

U Nermine Jašarević Islamska zajednica je mnogo dobila. Ona će to i u svom narednom radu najbolje potvrditi.

Nermine Jašarević je rođena 14. maja 1969. godine u Sarajevu. U rodnom gradu je završila osnovnu i srednju školu (Prva gimnazija, klasični smjer). Uporedo sa gimnazijom, vanredno je završila četiri razreda Medrese. Po završetku gimnazije upisala se na filozofski fakultet, smjer orijentalistike. Iste, 1977/78. školske godine upisala se i na Islamski teološki fakultet u Sarajevu, na kome je, eto, već i diplomirala. Na orijentalistički će uskoro upisati četvrtu godinu.

Nermine Jašarević je saradivala u «Preporodu» i nekim drugim listovima. Inače, od prvog novembra ove godine zaposlena je u Ženskoj medresi. Primljena je na mjesto profesora istorije islama.

Uz to što je prva žena koja je diplomirala na Islamskom teološkom fakultetu u Sarajevu Nermine Jašarević je i najmlađa teolog. Na dan odbrane diplomskog rada imala je nešto više od dvadeset dvije godine.

U ponedjeljak, 19. oktobra, 1981., u amfiteatru Islamskog teološkog fakulteta, pred komisijom u sastavu prof. dr. Ahmed ef. Smajlović, prof. dr. Jusuf ef. Ramić i prof. Husein ef. Dozo, Nermine Jašarević je odbranila svoj diplomski rad pod naslovom: «Krišćansko vjerovanje (učenje) sa kur'ansko-biblijskog stanovišta». Uz diplomski rad priložila je i prijevod sa engleskog «Islam i krišćanstvo». Diplomski rad je uspješno odbranila i za isti dobila visoku ocjenu – deset. Ova mlada djevojka je tako postala prva žena koja je diplomirala na Islamskom teološkom fakultetu u Sarajevu.

Odbrani diplomskog rada Nermine Jašarević prisustvovala je i reis-ul-ulema, hadži Naim ef. Hadžlabdić, nekoliko profesora, niz studenata Fakulteta i učenika Medrese, te njeni najbliži.

Nermine Jašarević kao prva žena teolog na Islamskom teološkom fakultetu diplomirala je 19. oktobra 1981. godine.

JOŠ JEDAN DIPLOMIRANI TEOLOG

Enes-ov otkriva prvi islamski diplomirani teolog u Sarajevu. Tema je književna od Šehid Hafizovića.

Prof. dr. Enes Karić, koji je diplomirao 1. juna, o.g. Islamska zajednica je dobila još jednog diplomirani teolog. Drugi Islamski teolog koji se na Islamskom teološkom fakultetu Sarajeva upisao je u studiju naše Islamske zajednice je Rešid Hafizović. On je 1. jula ove godine odbranio svoj diplomski rad čiji je naslov deset.

Dozo i prof. htz. Ibrahim Trebinjac. Tema diplomskog rada je bio prijevod djela «ALLAH» od Šehida Hafizovića, u stvari, shvata, etnološki i vjersko-filozofski čita.

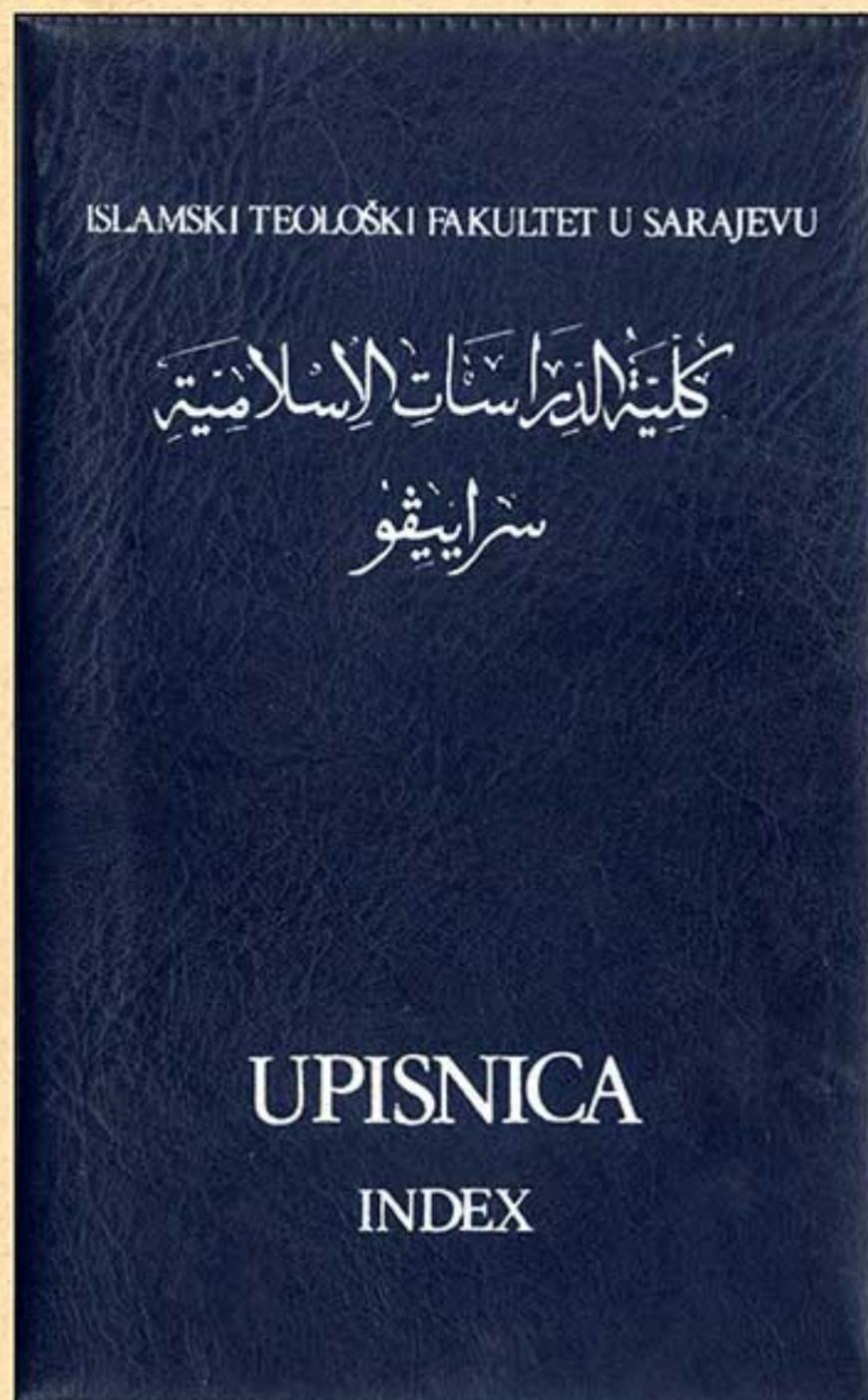
Komisija je ocijenila da je rad Rešida Hafizovića veoma uspješan, da je mladi teolog pokazao upečujljivo znanje i sposobnost u razumijevanju i tumačenju ovog djela i da je čisto i mirno svih korakih sugestija i prijedloga za izradu obradbenih radova. Ocjenjujući ovaj rad rezultat i ovaj Rešid Hafizović je dobio ocjenu deset.

Rešid Hafizović je rođen 3. marta 1956. god. u Puzoskama kod Srebrenice i završio je osnovnu školu u istom mjestu. Učestvovao je u izdavanju Kur'ana i drugih islamskih djela. Završio je Medresu u Sarajevu, potom je

Rešid Hafizović je diplomirao 1. jula 1981.

DJELOVANJE

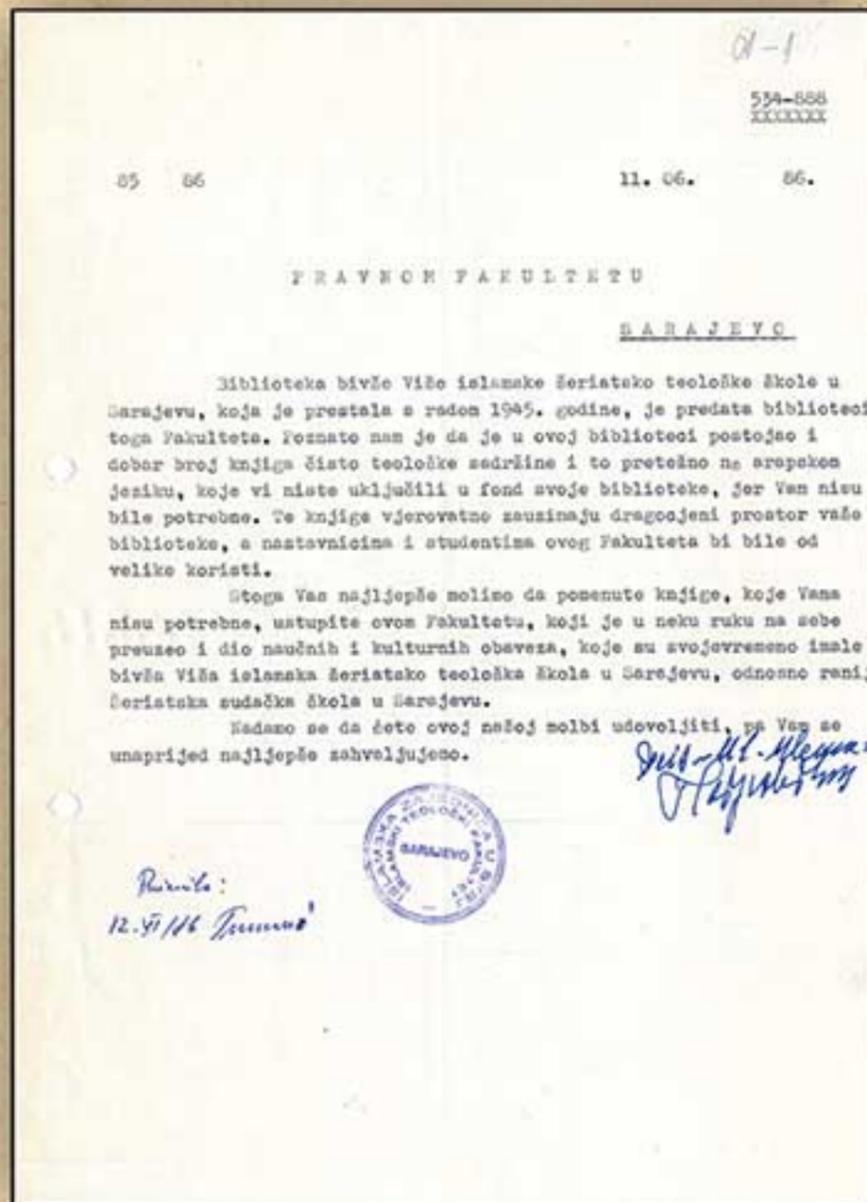

Izgled korice Upisnice (indeksa) prvih generacija upisanih studenata i studentica Islamskog teološkog fakulteta u Sarajevu (lijevo).

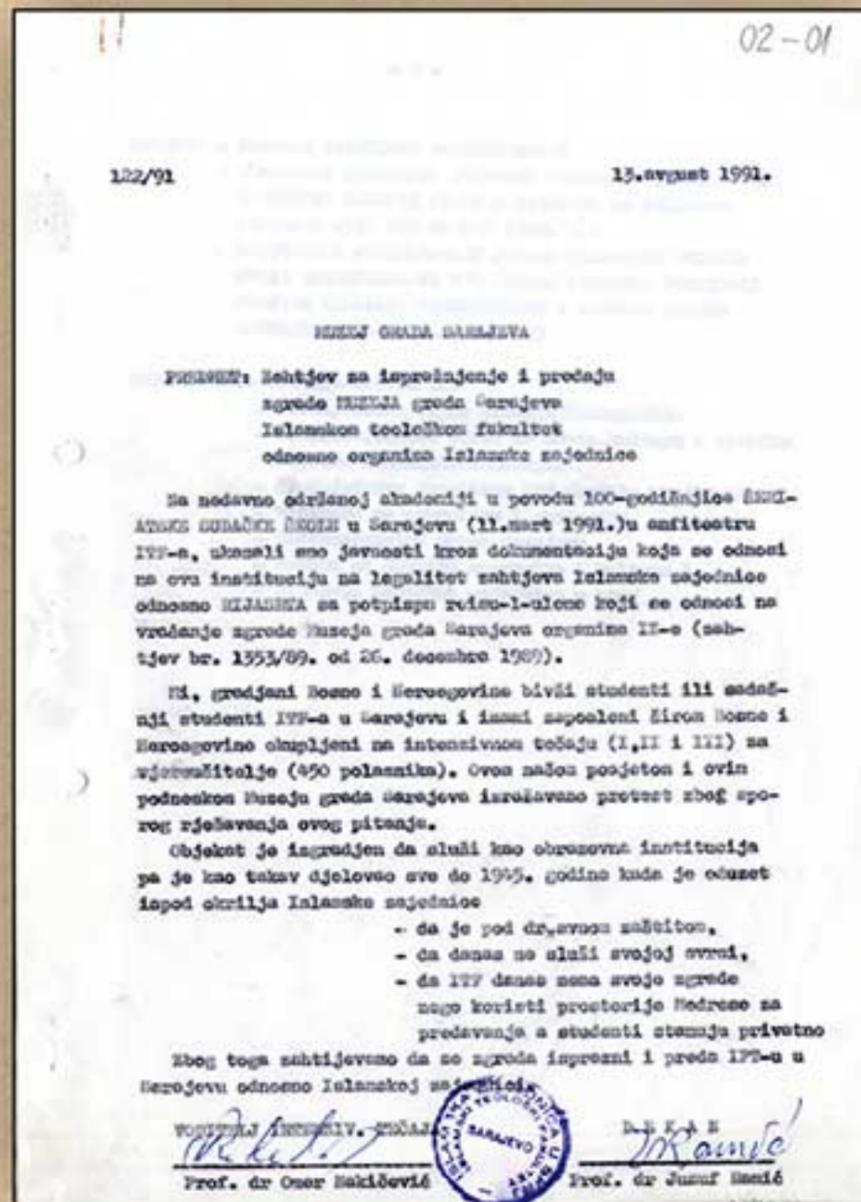
Izgled Diplome o završenom studiju za sticanje visoke spreme na Islamskom teološkom fakultetu u Sarajevu, Enesa Karića, prvog diplomanta (gore).

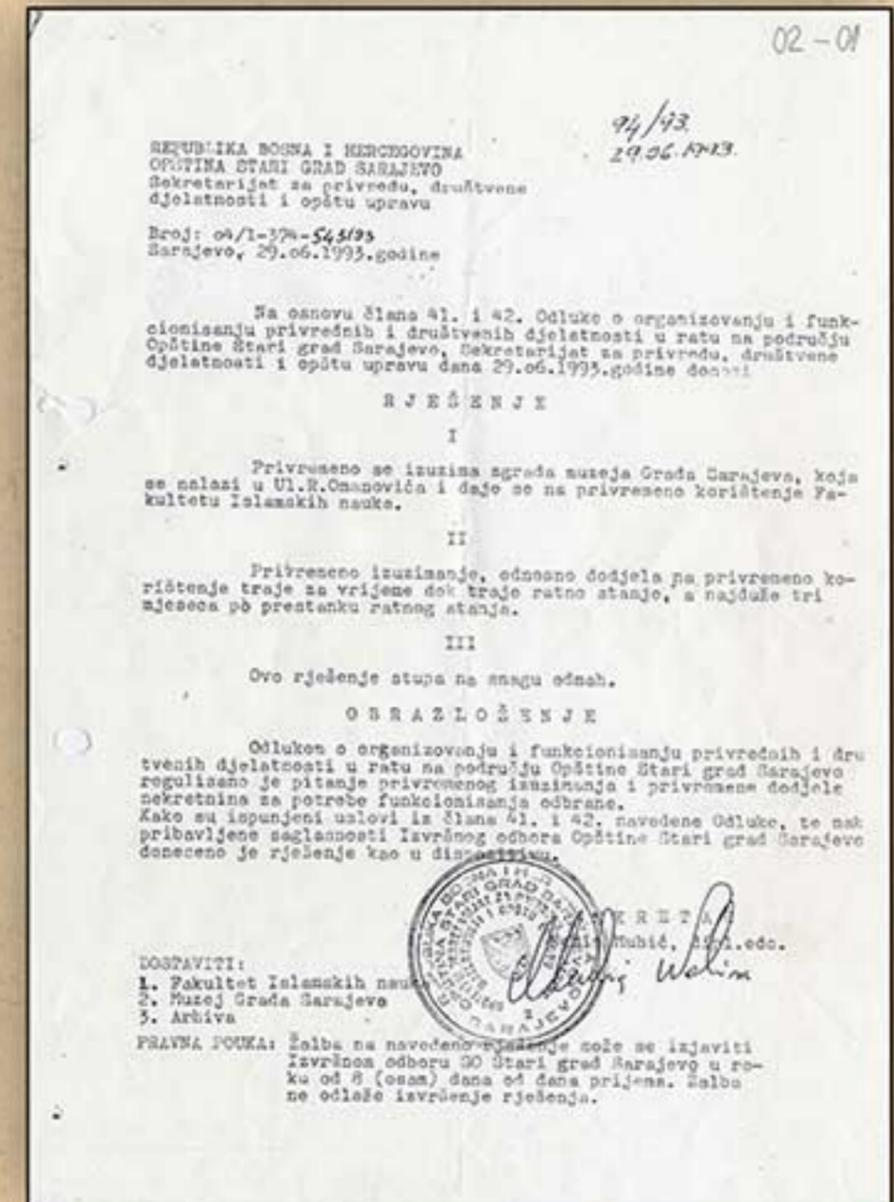
POVRATAK

Nakon zatvaranja Više islamske šerijatske teološke škole 1945. godine u njegove prostore smješten je Pravni fakultet. Tadašnja biblioteka VIŠT-a priključena je Fondu biblioteke Pravnog fakulteta. Nakon što je otvoren Islamski teološki fakultet upućen je zahtjev Pravnom fakultetu da se knjige iz bivše biblioteke VIŠT-a ustupe novootvorenom Fakultetu.

Naposredno pred agresiju na Bosnu i Hercegovinu Islamski teološki fakultet na čijem čelu su se nalazili prof. dr. Jusuf Ramić i prof. dr. Omer Nakičević uputili su zahtjev Muzeju grada Sarajeva za povrat zgrade bivšeg VIŠT-a, Islamskom teološkom fakultetu kao pravnom sljedniku.

29. juna 1993. godine Sekretarijat za privredu, društvene djelatnosti i opštu upravu Opštine Stari Grad, Sarajevo donio je rješenje o privremenom izuzimanju zgrade Muzeja Grada Sarajeva i davanja na privremeno korištenje Fakultetu islamskih nauka.

VRIJEME AGRESIJE

Zgrada Šerijatske sudačke škole, a kasnije Više islamske šerijatsko teološke škole čiji je projektant istaknuti arhitekt Karel Paržik. Bila je jedan od simbola grada Sarajeva. Od vremena nacionalizacije 1945. godine aktuelni režim nije ulagao adekvatna sredstva u njeno održavanje. Tokom agresije na grad Sarajevo od 1992. do 1995. godine svakodnevno je bila izložena teškoj devastaciji.

OBNOVA ZGRADE

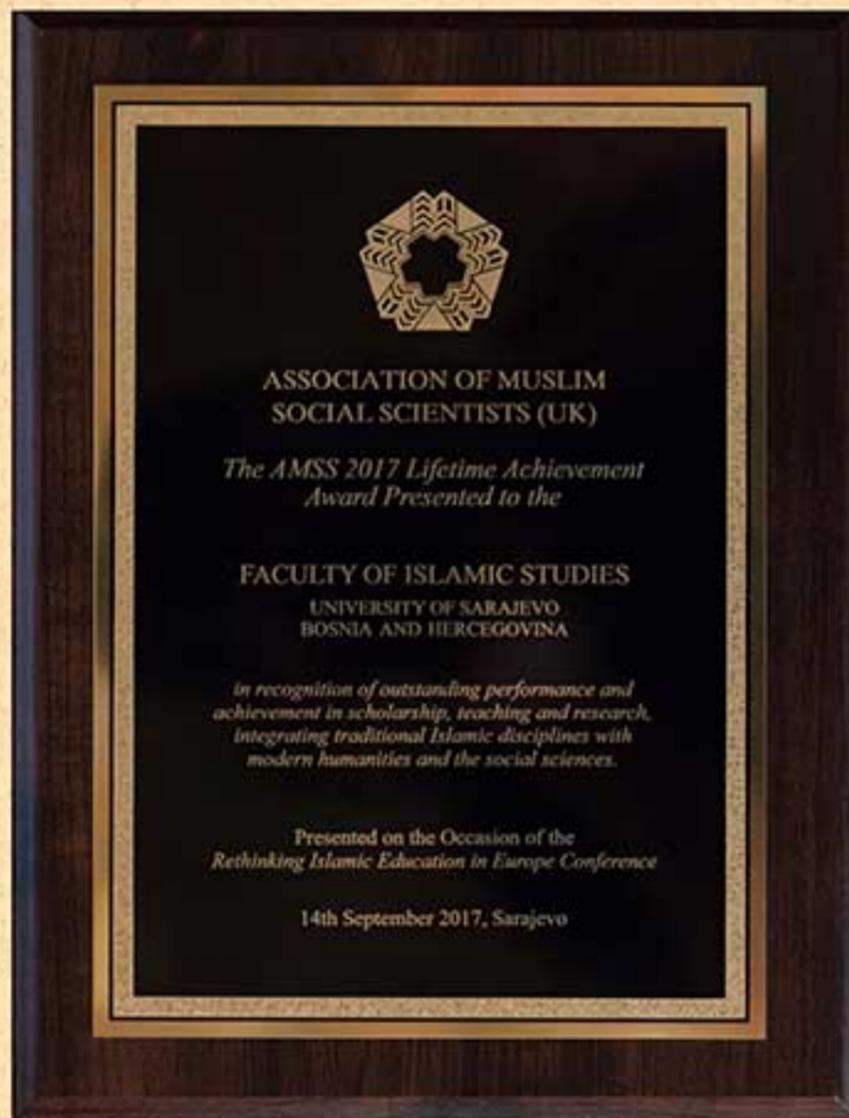
Nakon što je zgrada Mektebi-nuvvaba vraćena na korištenje Fakultetu islamskih nauka, a po završetku agresije na Bosnu i Hercegovinu, narod i država Katar na čelu sa Hammedom Halifom Ali Thanijem učestvovali su u obnovi i rekonstrukciji devastirane zgrade Fakulteta. Obnova zgrade je okončana 1998. godine na veliku radost studenata i uposlenika Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu.

DOSTIGNUĆA

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu je dobitnik nagrade

Asocijacije muslimanskih društvenih intelektualaca (AMSS) u Velikoj Britaniji, 2017.

Nastavnici Fakulteta su nosioci najviših akademskih, naučnih i umjetničkih zvanja i priznanja te funkcija u državnim i strukturama Islamske zajednice:

- Prof. dr. **Enes Karić** – član Kraljevske akademije Alu al-Bayt u Ammanu od 2002.
- ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta u Vladi R Bosne i Hercegovine u periodu 1994-1996.
- Prof. dr. **Rešid Hafizović** – član Akademije nauka za filozofiju u Teheranu od 2006.
- Prof. dr. **Mustafa Cerić** - dopisni član Kraljevske akademije Alu al-Bayt u Ammanu
– reisul-ulema Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 1993-2012.
– član Bošnjačke akademije nauka i umjetnosti
- Prof. dr. **Omer Nakičević** – član Bošnjačke akademije nauka i umjetnosti
- Prof. dr. **Džemal Latić** – član Bošnjačke akademije nauka i umjetnosti
– dobitnik književne nagrade “Skender Kulenović” za poemu
“Srebrenički inferno” 2006.
- Dr. **Hilmo Neimarlija** – predsjednik Sabora Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini od 1995. do 2004.
– poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH
– delegat u Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH.

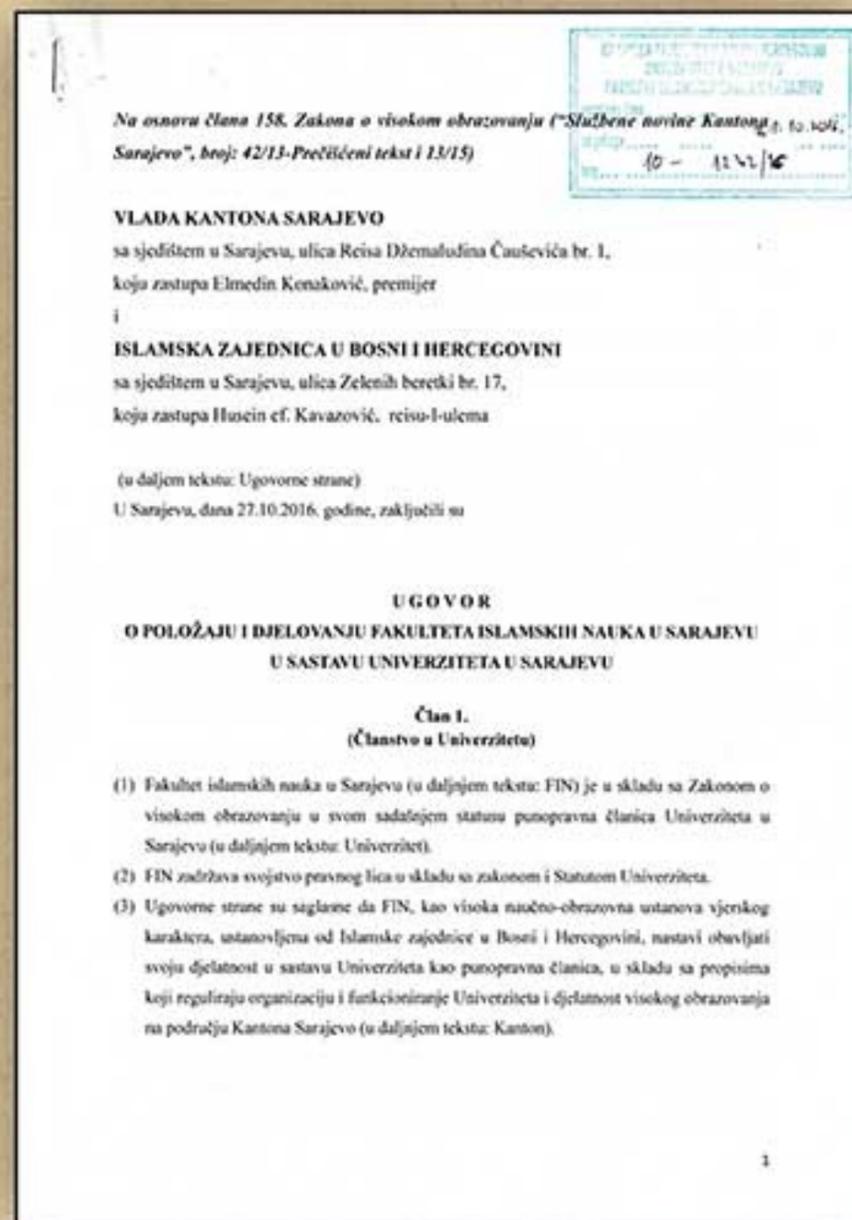

DOSTIGNUĆA

Fakultet islamskih nauka u Sarajevu je punopravni član Univerziteta u Sarajevu

Potpisivanjem Ugovora između Univerziteta u Sarajevu i Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu 29. septembra 2004. godine, Fakultet islamskih nauka postao je pridružena članica Univerziteta u Sarajevu. (Faksimil prve strane ugovora)

Potpisivanjem Ugovora između Vlade Kantona Sarajevo i Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini 27. oktobra 2016. godine definirane su posebnoći Fakulteta islamskih nauka kao punopravne članice Univerziteta u Sarajevu. (Faksimil prve strane ugovora)

DOSTIGNUĆA

Posjete istaknutih gostiju Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu

Između ostalih Fakultet islamskih nauka Sarajevu posjetili su prof. S. H. Nasr, prof. J. Esposito, predsjednik R. Hrvatske I. Josipović, prof. T. Ramadan, ambasadorica SAD u BiH M. Cormack, predstavnici države Katar, učesnice programa EPIL, predsjednik IOC E. Ihsanoglu, palestinski muftija, predstavnici Pakistanske ambasade u BiH, ambasador Turske H. Koç i mnogi drugi.

STUDENTI

Do 2016/17. akademske godine na Fakultet islamskih nauka upisalo se **4454** studenta i studentice.

Diplomu Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu na prvom ciklusu studija dobilo je **1082** studenta i studentice, **109** postdiplomaca je magistriralo, odbranjena je **41** doktorska disertacija.

Od ukupnog broja studenata i studentica koji su diplomirali na Fakultetu **781** je muškaraca a **301** žena.

U akademskoj 2016/17. godini na sva tri ciklusa upisano je **679** studenata i studentica.

Svršenici i svršenice Fakulteta islamskih nauka u svojstvu vjerskih službenika i službenica različitih profila kao i istaknutih kulturnih i javnih djelatnika danas su neodvojivi dio i aktivni kreatori bosansko-hercegovačke zbilje.

STUDENTI

315/95-1 02-01

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
ISLAMSKA ZAJEDNICA U REPUBLICI BOSNI I HERCEGOVINI
RIJASET

Broj 03-JJ-2644/95
Sarajevo, /1416. H.god.
29.11./1995. god.

Na osnovu zaključka Rijasete Islamske zajednice u Republici Bosni i Hercegovini, donesenog na sedmoj redovnoj sjednici Rijasete, održanoj u Bihacu 17 i 18 novembra 1995. godine, odnosno 24 i 25 rebiul-ahira 1416. hidžretake godine, a u vezi sa prijedlogom Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, Rijaset donosi

O D L U K U

I
Na Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu otvara se odsjek za postdiplomski studij, počev od akademske 1995/96. godine.

II
Dekan Fakulteta islamskih nauka, u Sarajevu, prof.dr Omer Nakičević, preduzet će u suradnji sa nadležnim činionicima sve potrebne radnje za realizaciju ove odluke.

III
Ova odluka stupa na snagu danom njenog donošenja.

Dostavljeno:
- Fakultetu islamskih nauka u Sarajevu,
- Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta R/F BiH,
- Pravnoj službi Rijasete,
- a/a

Reisu-l-ulema,
Prof. dr Mustafa Cerić/

71000 Sarajevo, Branilaca Sarajeva 81 Generalni sekretar Rijasete E u R BiH Tel. 443-014, Centrala 533-000, Vredno-posređivačka služba Tel./Fax 533-074, Informatička služba "El Kabir" Y-1 532-757 Fax 044-803, Računarski biro 535-933

9/9 02-01

262/85
19. 10. 1995.

KHAKOVIJA "PREPOROD"
Reise DE, Čaušević br. 2
S A R A J E V O

PREMET: Objavljivanje konkursa

Molimo vas da u vašem narednom broju u oglasine objavite tekst sljedeće sadržine:

Na osnovu odluke Naučno-nastavničkog vijeća Fakulteta islamskih nauka od 11. 10. 1995. godine, odnosno Člana 66, 67 i 68 Statuta ovog Fakulteta raspisuje se

K O N K U R S
za upis studenata na postdiplomski studij

Uvjeti konkursa:

1. Da je kandidat završio FIN ili drugi srođan fakultet u islamskom svijetu sa najmanje prosječno ocjenom 8 /osm/
2. Na postdiplomski studij mogu se upisati i kandidati sa drugih fakulteta pod uvjetom da polože dopunske ispite predviđene Statutom FIN-a za postdiplomske studije.
3. Za upis na postdiplomski studij potrebno je dostaviti:
 - Uredno napisanu molbu sa osnovnim biografskim podacima,
 - Diplomu fakulteta, original ili ovjerenu fotokopiju,
 - Certifikat ocjene,
 - Izvod iz matične knjige rođenih,
 - Uvjeranje o državljanstvu,
 - Dvije fotografije,
 - Formulari za upis.

Konkurs je otvoren do 12. 12. 1995. godine.

S poštovanjem i saštom,

Dekan
Prof. dr. Omer Nakičević/

Od akademske 1995/96. godine otvoren je postdiplomski studij. Upis na postdiplomski studij bio je omogućen i kandidatima sa drugih fakulteta pod uvjetom da polože diferencijalne ispite predviđene Statutom FIN-a.

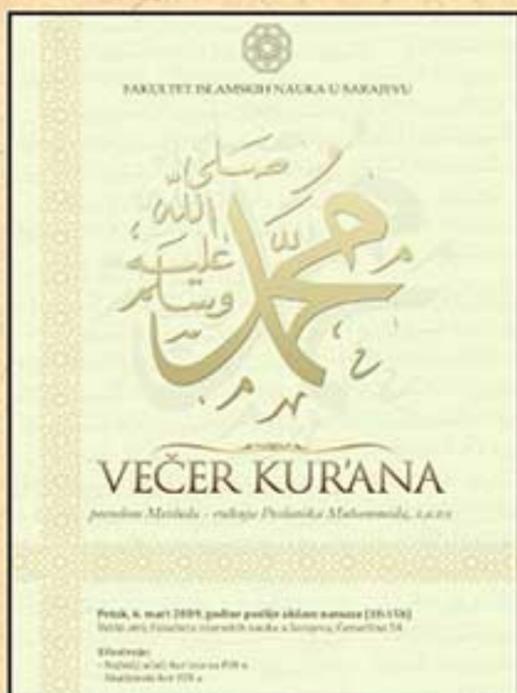
STUDENTI

Atmosfera sa odbrana magistarskih i doktorskih radnji i sa promocija doktoranata na Univerzitetu u Sarajevu.

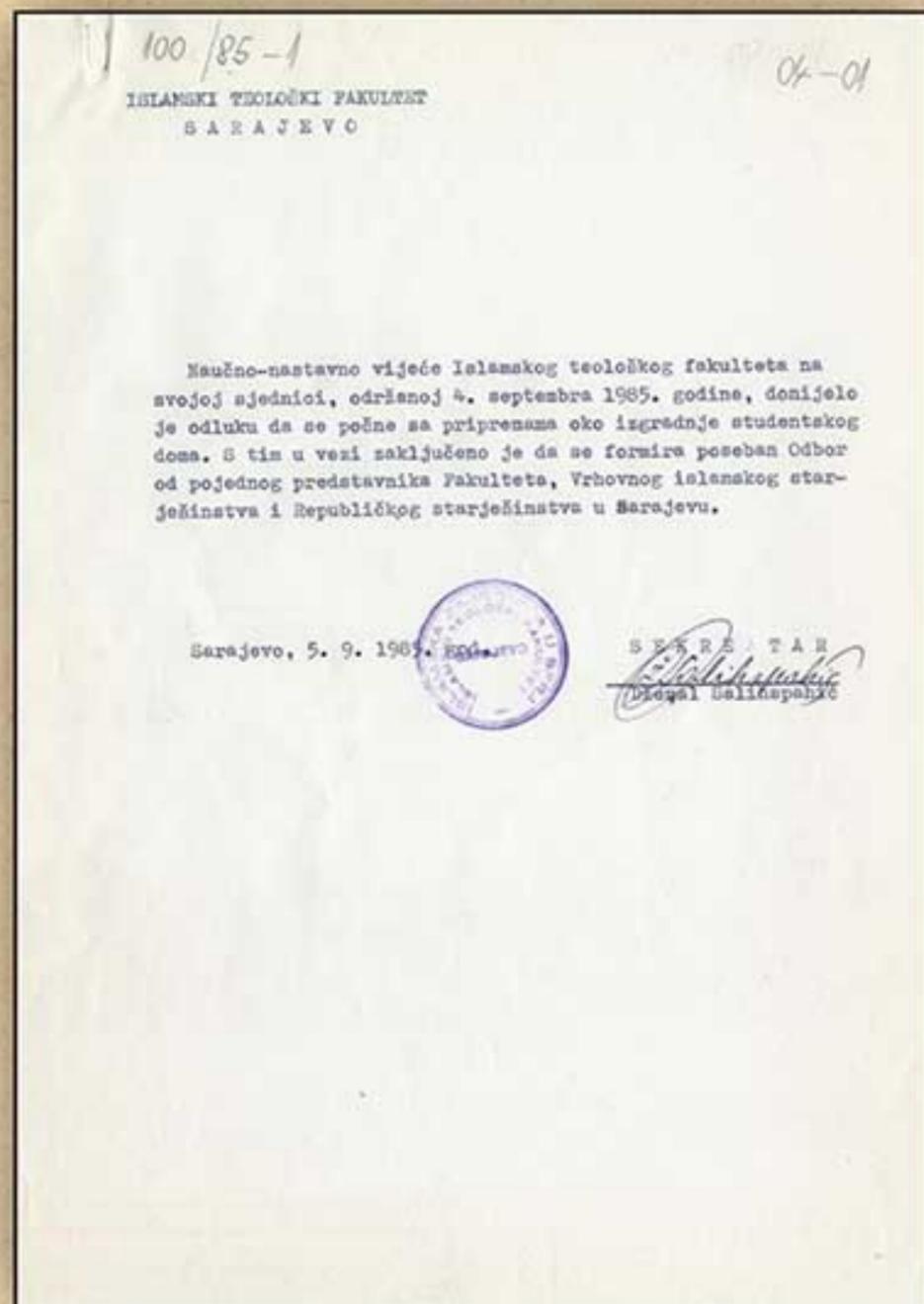
VANNASTAVNE AKTIVNOSTI STUDENATA

Studenti Fakulteta Islamskih nauka aktivno učestvuju u različitim humanitarnim akcijama i redovno organiziraju mevludske svečanosti i večeri Kur'ana. Veliki broj studenata je član sekcije za hizf, a neki od njih su već ponijeli titulu hafiza Časnog Kur'ana, svakako treba istaknuti i studentski list "Mladak" koji samostalno uređuju.

STUDENTSKI DOM

Prvu odluku da se počne sa pripremanjem oko izgradnje studentskog doma donijelo je Nastavno-naučno vijeće Islamskog teološkog fakulteta 4. septembra 1985. godine. Članovi Odbora za izgradnju studentskog doma bili su: prof. dr. Hamdija Čemerlić, doc. dr. Omer Nakičević i Bilal Hasanović. Useljenje studenata u dom planira se početkom akad. 2018/2019. godine. Studentski dom se nalazi na lokalitetu Vrbanjuše u staroj jezgri Sarajeva. Glavni donator projekta je Generalna direkcija vakufa Republike Turske.

NOVI HORIZONTI

Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu u skorijoj budućnosti pokreće magistarske (master) studije:

- **Međureligijski studij i izgradnja mira**
- **Strukovni magistarski studij za imame, hatibe i muallime**
- **Religijski turizam**
- **Islam u Evropi (na engleskom jeziku)**

DEKANI

Dekani Fakulteta Islamskih nauka s desna na lijevo:
Prof. dr. Ismet Bušatlić, emeritus prof. dr. Jusuf Ramić, prof. dr. Zuhdija Hasanović (aktuelni dekan), emeritus prof. dr. Omer Nakičević i akademik prof. dr. Enes Karić
Atrij Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, januar, 2017. godine

KOLEKTIV

Današnji kolektiv Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu čini 28 nastavnika i saradnika te 18 uposlenika na stručnim, administrativnim i tehničkim poslovima.
Dio kolektiva, Atrij Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, januar, 2017. godine

NASTAVNICI I SARADNICI FIN-a

Dio nastavnika i saradnika Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu.
Atrij Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, januar, 2017. godine

STUDENTI FIN-a

Dio studenata i studentica Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu u akademskoj 2016/2017. godini.
Atrij Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, januar, 2017. godine

